

NOTER TILL *LJUS PÅ VÄGEN MED KOMMENTARER*

Allmän inledning till dessa noter

Jag vill fästa läsarens uppmärksamhet på att det teosofiska sättet att beskriva medvetenhetsutvecklingen inte fullständigt överensstämmer med pytagoreiska hylozoikens framställning av densamma. Delvis kan bristen på överensstämmelse skyllas olikheter i terminologi, men inte enbart.

För att bättre förstå denna teosofiska text liksom andra liknande rekommenderas läsaren att studera Laurencys utredningar om esoterisk terminologi och då i synnerhet följande texter: *De vises sten*, kap. 2.62 *Esoteriska beteckningar, exoteriska fiktioner, tillägg m. m.*; uppsatserna *Esoterisk terminologi* och *Teosofi i Livskunskap Tre*; avdelningen *Terminologi och symbolik i Människans väg*; även de särskilda kapitel om terminologi och symboler, som avslutar många av de övriga avdelningarna i *Människans väg*, ger ytterligare värdefull upplysning.

Ljusteknikens grunder, del sju (som återfinns på denna hemsida, www.hylozoik.se) är visserligen en granskning av Alice A. Baileys sätt att framställa medvetenhetsutvecklingen. Men eftersom A.A.B. till största delen återanvände teosofernas termer (och därtill uppfann några egna), finner läsaren måhända klagande besked även i den nämnda texten.

För somliga av de särskilda teosofiska termerna kan man ge entydiga hylozoiska motsvarigheter. Så till exempel är buddhi detsamma som värld 46, essentialvärlden; nirvana (nirvaniska världen) eller atma värld 45, superessentialvärlden. Termerna buddhi och atma används även om motsvarande höljen för monaden och dessas medvetenhet; buddhimedvetenheten betyder således essentialmedvetenheten. Manas är det kausala och det mentala; högre manas är det kausala (47:1-3), lägre manas det mentala (47:4-7). "Lägre mentala" (lower mind) betyder hos teosoferna alltid 47:4-7.

När teosoferna talar om de olika världarna i solsystemet (43–49), använder de ibland termen "värld" men lika ofta "plan". Jag har i min översättning genomgående använt "värld", ty världarna är inga plan. Som Laurency påpekar är termen "plan" missvisande, ty världarna ligger inte skiktade vertikalt i rummet utan tvärtom är varandra genomträngande klot existerande i samma rum. Likaså har jag genomgående bytt ut ordet "astral" mot "emotional". Teosofernas "ego" har jag återgivit med "högre jaget"; "ego" har ju blivit obrukbart såsom esoterisk term, sedan Sigmund Freud lanserade sina fiktioner.

Den allvarligaste vanskligheten med det teosofiska sättet att framställa medvetenhetsutvecklingen är emellertid teosofernas oklara begrepp om jaget. De visste inte att jaget materiellt sett är en oförstörbar uratom, av Pytagoras kallad monad, som för utvecklandet av sin medvetenhet använder materiehöljen bestående av sammansatta atomer och eventuellt även molekyler (ytterligare sammansättningar av atomer). De visste inte att jagmedvetenheten, också sådan den framträder hos människan, är monadens medvetenhet. Teosoferna hade visserligen snappat upp termen "monad", som förekommer i antika litteraturen och även hos en nyare tidens filosof såsom Leibniz. Men de använde den på likt och olik och bara sällan i den ursprungliga pytagoreiska innebörden. För Besant och Leadbeater var "monaden" detsamma som Laurency kallar tredjetriaden, vilken är monadens–uratomjagets hölje i världarna 43–45.

Utän klara begrepp om monaden–uratomer såsom jaget och monaden såsom under evolutionen i de sju solsystemvärldarna (43–49) centrad i någon av sina tre triader och periodvis inkarnerande i materiehöljen som bildas av dessa triader blir det ingen reda på vad "jaget egentligen är för något". Skarpt och tydligt sammanfattar Laurency problemet:

"Många som studerat teosofiska litteraturen ha förgäves letat efter 'jaget', undrande, var det håller hus. De veta med sig själva, att de äro 'jag', men hos teosoferna är jaget alltid något annat och någon annanstans. Teosoferna tyckas sakna förståelse för, att jaget är en uratom, att jaget är monaden, att jaget är individen och att jaget är personligheten, att jaget är centrat i lägsta triaden. De tyckas anse, att jaget (som de kalla 'egot') är centrat i större kausalhöljet och icke

följer med det lägre, inkarnerande kausalhöljet (triadhöljet, 'personligheten'). De ha även hänfört 'jaget' till tredjetriaden, som de kalla 'monaden' (grekiska för enhet), utan förståelse för, att jaget-monaden är en enhet, en odelbar uratom, och icke tre, flera eller många. *Livskunskap Tre*, uppsatsen *Teosofi*, 5.24.1

När teosoferna framställer de tre triaderna såsom tre olika, allt högre jag, blir följden ofrånkomligen den att de båda högre triaderna, andratriaden och tredjetriaden, uppfattas som högre och "sannare" jag än det jag som människan ändå erfarenhetsmässigt uppfattar som jaget. Därav sådana uttalanden som innebär att dessa högre och "sannare" jag är medvetet, handlar och beslutar oberoende av människans empiriska jag i lägre världar och höljen. Här några exempel från *Ljus på vägen med kommentarer*:

"En del av vår medvetenhet känner sig som 'jag' och har den naturliga tendensen att välja väg för framtiden, medan den betraktar denna, och glömmer då att den därvid väljer åt den högre medvetenheten, som ensam borde träffa valet." Sidan 67

"Det högre jaget väljer utan att beakta det lägre, ja det lägre förgås innan valet träffas." Sidan 67

"Hur som helst ligger valet hos monaden, så att vi säkerligen inte nu behöver bekymra oss om detta. Den möjligheten finns alltid att monaden redan nu beslutat allt detta och att när ett dylikt val träffats, monadens lägre företrädare helt enkelt intar sin plats, när den tiden kommer, oavsett vilka föreställningar de tidigare bildat sig." Sidan 68

"Det högre jaget kan föra ner endast en liten del eller fasett av sig självt i en särskild inkarnation, och även om denna del manifesterar sig fulländat, är det endast en liten del." Sidan 69

Men ett dylikt synsätt leder till absurditeter ty *antingen* är människan på en gång ett lägre jag, det som hon har daglig erfarenhet av, och ett antal högre jag, och då måste frågas varför hon överhuvudtaget måste vara inkarnerad såsom ett dylikt lägre jag i lägre världar, om hon redan är ett högre jag, medvetet och handlande i högre världar *eller* är dessa lägre och högre jag olika individer, olika monader, och då kan de andra, högre monaderna inte bestämma och besluta för människan, ty varje monad måste enligt frihetslagen, självlagen och aktiveringslagen få bestämma och besluta själv.

En annan underlighet framkommer på ställen, där teosofier talar om individer tillhörande människariket eller högre riken såsom skilda från de tre jag teosoferna erkänner – lägre jaget (personligheten), högre jaget (egot, individualiteten, själen) och monaden. Här är två exempel:

"Detta betyder att liksom vi nu måste söka rätt på det högre jaget, måste vi, när vi nått denna högre nivå, söka den enda, monaden." Sidan 66

Vad är då vi för några, som måste söka rätt på det högre jaget och senare monaden?

"Detta är en förmåga, som ligger inom adeptens räckhåll, eftersom han förenar monaden med det högre jaget, liksom lärjungen söker förena det högre jaget med personligheten." Sidan 79

Men vad är då adepten i det första fallet och lärjungen i det andra? En tredje, okänd agent som förenar de två?

I avsaknad av en klar och otvetydig term för det bestående jaget använder teosoferna för detta flera olika termer: "själen" som i "den frigjorda själen" (sidan 67), som här närmast betyder monaden, själv- och gruppmedveten i sitt 46-hölje; "den renade själen" (sidan 67), som snarast betyder monaden såsom 45-jag. Annars är ordet "själ" hos teosoferna en synonym till dels kausalhöljet, dels andratriaden.

Insikten om att jaget är monaden glimtar dock fram någon gång: "Det misstag alla människor gör är att identifiera sig med den lägre naturen och låta denna förleda dem till antagandet att denna är 'jaget', när i stället 'jaget' är monaden, som är långt bortom och använder alla dessa höljen." Sidan 77

"Monaden bygger så individualiteten själv" (sidan 77). Med "individualiteten" menade teosoferna kausalhöljet (sidan 74: "Kausalkroppen är individualiteten"), närmare bestämt uppsamlingshöljet i kausalvärlden, icke den inkarnerande delen (som de kallade "personligheten").

Sidan 4

”drottning Elisabets dagar”. Elisabet I regerade åren 1558–1603.

Sidan 6

”De måste göra sig av med sin individualitet, det reinkarnerande egot, så att vid vägens ände deras liv står helt under monadens ledning.” Detta uttalande av Annie Besant bör tillrättaläggas, eftersom den oklara och missvisande terminologi, som hon här använde, medför begrepps-förvirring och därigenom missförstånd. Teosoferna hade icke något begrepp om monaden-uratomen såsom det alltid bestående, oförstörbara och oförlorbara, nödvändiga materiella underlaget för individens självmedvetenhet och självmedvetenhet. Termen ”monaden” brukade teosoferna i stället felaktigt om tredjetriaden och dess väktare, Protogonos, så även här. Termen ”egot” (”ego” betyder ”jag” på både grekiska och latin) brukade teosoferna på motsvarande sätt om andratriaden, men även specifikt för kausalhöljet, eftersom det är detta hölje, som möjliggör monadens jagmedvetenhet, självmedvetenhet i människoriket. Detta dubbeltydiga bruk av termen ”ego” måste ge upphov till begrepps-förvirring, liksom det även gjorde hos Alice A. Bailey (se den på denna hemsida publicerade skriften *Ljusteknikens grunder, del sju*, kapitel 7.26, ”A.A.B. sammanblandar kausalhöljet med andratriaden”). Det är riktigt att lärjungen vid fjärde initiationen, då han blir ett 46-jag, måste göra sig av med kausalhöljet (”egot” i den trängre betydelsen), men andratriaden måste han behålla, ty med hjälp av dess lägsta enhet, mentalatomen, formar han genast ett nytt kausalhölje av idel mentalatomer. Avskilja andra-triaden (alltså ”egot” i den vidare betydelsen) kan monaden först vid femte initiationen, då den blir fulländat 45-jag och därmed flyttar över till tredjetriaden. Att komma under ”monadens ledning” kan här bara betyda att 46-jaget, sedan han befriat Augoeides från hans uppdrag, i stället tar ledning av Protogonos, det 44-jag tillhörande devaevolutionen, som förvaltar tredje-triaden tills människomonaden såsom nyblivet tredjejag kan taga den i besittning.

Avīchi (sanskrit: ”det våglösa”), monadens skiljande från dess triader och därmed från dess förmåga av förnimmande tillvaro, svartmagikerns slutliga öde. Involverad i en ny förstatriad, får monaden därefter börja om evolutionen från mineralriket.

Sidan 7

den högre triadens utveckling”. Därmed menas monadens utveckling i och genom andra-triaden. Detsamma gäller ”själens högre utveckling” tre rader längre nere.

Sidan 8

”buddhilivet ... buddhimedvetenheten” betyder essentialmedvetenheten, 46-medvetenheten.

Sidan 9

”Han vill hålla sig vid liv på de högre planen, fri från att uppgå i Logos; han ser med fasa på det som för oss är den största sällhet.” Med ”Logos” menade teosoferna något slags högre kollektivväsen, såväl ”Planetlogos”, alltså planetariska kollektivväsendet från och med värld 46, eller ”Sollogos”, solsystemiska kollektivväsendet från och med värld 42.

”Det skulle inte kunna finnas något verkligt broderskap bland dem”. Laurency kommenterar och kritiserar denna åsikt i *Människans väg*, 9.215.3.

Sidan 11

”astrala medvetenhet” syftar på objektiv medvetenhet i emotionalvärlden.

Sidan 12

”Men om det högre jaget gör sitt herravälde gällande”; hylozoiskt skulle detta uttryckas så: ”Men om monaden, centrad i andratriaden, gör sitt herravälde över förstatriaden gällande”.

Sidan 14

Īshvara. Detta sanskritord betyder "Herren" och används av teosofier synonymt med "Logos" att beteckna det planetariska kollektivväsendet, "planetlogos" eller det solsystemiska kollektivväsendet, "sollogos", alternativt den i kollektivväsendet dominanta monaden, således planethärskaren eller solsystemhärskaren.

Sidan 15

buddhikroppen. Buddhi är teosofernas beteckning på det essentiala, buddhikroppen är således essentialhöljet, 46-höljet. Teosoferna använder termen "intuition" att beteckna även det essentiala, såsom till exempel här på sidan 15: "Buddhi eller intuitionen speglas på ett steg lägre än det mentala, i emotionalkroppen."

"det högre jaget är förbundet med personligheten." "Högre jaget" betyder hos teosoferna andratriaden och dess höljen, "lägre jaget" förstatriaden och dess höljen. "Personligheten" är en synonym för "lägre jaget", betyder alltså förstatriaden. Icke sällan betyder dock "personligheten" och "lägre jaget" den inkarnerande delen av kausalhöljet, alltså förstatriadens hölje, och i detta sammanhang betyder "högre jaget" det större kausalhöljet. Här råder alltså begrepps-förvirring.

Ātma betyder det superessentiala, 45-medvetenheten och -viljan.

Sidan 16

"Individuella själen" betyder förstajaget, monaden såsom begränsad till förstatriadens tre slag av medvetenhet: fysisk, emotional och mental.

Sidan 20

Lord Beaconsfield var Benjamin Disraeli (1804–1881), Storbritanniens premiärminister åren 1868 och 1874–1880.

Sidan 21

"sin avskilda individualitet, sitt särjag." Förstajaget (47:4–49:7) menas.

Sidan 22

"kalpans slut." En kalpa motsvarar en eon eller 4,3 miljarder år. Vid varje aktivitetseons slut upplöses alla materieformer lägre än de av 46-materia, således även kausalhöljerna. Dessa återformas emellertid vid nästa aktivitetseons början.

Chohan (tibetanskt och mongoliskt ord) betyder 44-jag.

Sidan 24

"det enda Självets kallelse." Planetariska kollektivväsendet avses.

"förenats med Logos' vilja." Se förklaringen i noten till sidan 9 avseende solsystemlogos.

"rörligt och orörligt." De högre och de lägre naturrikerna avses; de "rörliga" är djur- och människorikerna, de "orörliga" mineral- och växtrikerna.

Sidan 26

gunaerna. Med talet om "de tre gunaerna" avses höljesenergierna; ibland fysiska, emotionala, mentala; ibland fysiska, mentala och superessentiala. Här i texten gäller det förstnämnda.

Sidan 27

Såsom en stor skald sade. Den store skalden ifråga är Alfred Lord Tennyson (1809–1892).

Sidan 28

På flera ställen: Ishvara. Detta sanskritord betyder ”Herren” och används av teosofier synonymt med ”Logos” att beteckna det planetariska kollektivväsendet, ”planetlogos” eller det solsystemiska kollektivväsendet, ”sollogos”, alternativt den i kollektivväsendet dominanta monaden, således planethärskaren eller solsystemhärskaren.

Annie Besant, som talade mycket till hinduer, föredrog sanskrittermen Ishvara, medan C.W. Leadbeater, som hade en kristen bakgrund, hellre använde ordet ”gud”. Emellertid är såväl det hinduiska som det kristna gudsbegreppet mycket långt ifrån esoterikens begrepp om övermänskliga kollektivväsen, något som de båda teosoferna förvisso medger ibland, medan de lika ofta synes icke vilja stöta sig med åhörarnas exoteriska religioner.

Sidan 30

”det högre jaget”. ”Högre jaget” eller ”individualiteten” betyder hos teosoferna andratriaden och dess höljen, ”lägre jaget” förstatriaden och dess höljen. ”Personligheten” är en synonym för ”lägre jaget”, betyder alltså förstatriaden. Ofta använder teosoferna termen ”egot” synonymt med ”högre jaget”, det vill säga andratriaden och/eller något dithörande hölje.

Sidan 32

”det andliga livet” är en särdeles oklar term, som väl i regel betyder något hörande till andratriaden; om kausalt eller essentialt, är ovisst.

Brahma-sūtraerna, brahman, ānanda. Brahman är enligt hinduismen den yttersta verkligheten, populärt uttryckt: ”världsanden”. *Brahma-sūtraerna* är en sanskrittext som i 555 aforismer sammanfattar Upanishadernas lära om brahman. På grund av aforismernas till ytterlighet gående knapphet i formuleringen är skriften i praktiken omöjligt att förstå utan vidlyftiga kommentarer. Dylika har också författats av målsmän för skilda och mot varandra stridande teologiska skolor, såsom dualistiska (dvaita), icke-dualistiska (advaita) och så vidare. Ānanda (sällhet) motsvarar det essentiala, 46-medvetenheten.

Sidan 37

”för monadens framåtskridandes skull”. ”Monaden” betyder hos Annie Besant och C.W. Leadbeater, liksom även hos Alice A. Bailey, icke monaden i hylozoikens betydelse, det vill säga, jaget, den medvetna uratomen, utan tredjetriaden.

”När det individuella jaget först bildades” betyder: när monaden–jagatomen erhöll ett kausalhölje och därmed övergick från djurriket till människoriket.

I samband med alla dessa oklara teosofiska beteckningar, såsom ”högre jaget”, ”lägre jaget”, ”individualiteten”, ”personligheten” etc. kan man begrunda det Laurency säger i *Livskunskap Tre* 5.24:

”Många som studerat teosofiska litteraturen ha förgäves letat efter ’jaget’, undrande, var det håller hus. De veta med sig själva, att de äro ’jag’, men hos teosoferna är jaget alltid något annat och någon annanstans. Teosoferna tyckas sakna förståelse för, att jaget är en uratom, att jaget är monaden, att jaget är individen och att jaget är personligheten, att jaget är centrat i lägsta triaden. De tyckas anse, att jaget (som de kalla ’egot’) är centrat i större kausalhöljet och icke följer med det lägre, inkarnerande kausalhöljet (triadhöljet, ’personligheten’). De ha även hänfört ’jaget’ till tredjetriaden, som de kalla ’monaden’ (grekiska för enhet), utan förståelse för, att jaget-monaden är en enhet, en odelbar uratom, och icke tre, flera eller många.”

Sidan 67

Arhat är teosofernas term för 46-jag, 4de gradens invigd; ”den första av de stora initiationer som ligger bortom detta” är således 5te initiationen, som gör monaden till ett 45-jag.

Logos’ vilja. ”I esoteriska skrifter talas mycket om ’planetlogos’. Därmed avses, dels Tellus

kollektivmedvetenhet inom solsystemet, dels de till tellusevolutionen frivilligt anslutna monaderna i de två närmast högre kosmiska gudomsrikena (29–35, 36–42).” *Livskunskap Tre*, 3.25.3. Motsvarande betydelse rörande solsystemet har termen solsystemlogos.

Sidan 68

Asekha är teosofernas beteckning på 45-jaget. Asekha-initiationen är således 5te initiationen.

”Såsom tidigare förklarats, är vägens första etapp personlighetens förening med det högre jaget.” Denna teosofiska missuppfattning har jag utrett i *Ljusteknikens grunder*: ”Talet om att förstatriaden (’personligheten’) skulle ’förenas’ med kausalhöljet (’själen’) eller i förenat skick ’fullständigt sammansmälta’ med andratriaden (’andliga triaden’) och tredjetriaden (’monaden’), redan förenade, är missvisande. I verkligheten handlar det icke om jämbördiga parter, som sammansmälter eller förenas utan tvärtom om högre och lägre parter – högre och lägre triader – och om att de lägre fullständigt inrätas med de högre, det vill säga underordnas de högre, fås att lyda dessa och styras av dem, så att dessa lägre blir helt utan ’egen vilja’, blott lydiga redskap för de högre och genomsläpp för dessas allt mäktigare energier. Dessa energier är givetvis inte någon dylik högre triads egna energier utan den genom triaden aktiva monadens viljeenergier.” *Ljusteknikens grunder, del sju*, 7.16.10 Med denna inrätning sammanhänger att hos kausaljaget kausalhöljet icke längre uppdelas vid inkarnation utan hela höljet inkarnerar odelat. *Människans väg* 7.2.2, 10.2.4

”Den helige ande, logos’ tredje aspekt” betyder vitaliserande 45-energi. ”Den aspekt som framställs såsom Kristus i faderns famn” betyder 44-medvetenheten och dess energi.

Sidan 69

”Det högre jaget kan föra ner endast en liten del eller fasett av sig själv i en särskild inkarnation,” Med ”det högre jaget” (engelska ”the ego”) avses här Augoeides, som genomför kausalhöljets uppdelning inför varje inkarnation. Men det är inte ”en del av sig själv”, Augoeides ”för ner”, utan en del av det större kausalhöljet, vars förvaltare han är. Teosofernas sammanförande av flera olika realiteter, i detta fall 1) Augoeides, 2) kausalhöljet, 3) människomonaden såsom centrad och självmedveten i kausalhöljet, i en och samma term – högre jaget (the ego) eller själen – måste leda till begreppsförvirring.

Sidan 72

Med ”osynliga hjälpare” menas människor, som har viss kunskap om emotionalvärldens natur och förmåga att under sömnen medvetet vistas och röra sig i denna värld för att hjälpa, upplysa och trösta människor, som nyligen övergått dit genom den s. k. döden och är desorienterade i sin nya värld. Leadbeater skrev en bok särskilt om dessa osynliga hjälpare, *Invisible Helpers*. Ett intressant exempel på en dylik osynlig hjälpare i nyare tid är Robert Monroe, som skrev tre böcker om sina erfarenheter, varav en finns på svenska, *Yttersta resan*. Jag har i tre artiklar, publicerade på vår systerhemsida www.veidos.se, sammanfattat Robert Monroes böcker: *Vandrare mellan världar*, del 1, 2 och 3.

Sidan 74

”När detta göres, kan gudomsgnistan med hjälp av det han skapat för eget bruk utveckla sina potentiella förmågor till aktivt och positivt liv.”

”Gudomsgnistan” – engelska originalet lyder ”divine fragment”, alltså brottstycke av gudomen, ett uttryck som naturligtvis vore omöjligt på svenska; ”sin potentiella förmåga” – engelska originalet lyder ”latent powers”; latent avser emellertid något som förut funnits uttryckt men sedan blivit dolt, men detta är inte vad som menas här, utan tvärtom något som aldrig förut funnits annat än som möjlighet, det vill säga potentialitet.

”Den högre delen av den manasiska världen” betyder kausalvärlden (47:1-3).
”Ātmas manasaspekt” betyder andratriadens mentalatom (47:1).
”ātmas tredje aspekt” betyder detsamma som ” ātmas manasaspekt”, det vill säga andratriadens mentalatom (47:1).

Sidan 75

Beträffande pitrierna (sanskrit för ”fäderna”) och månkedjan hänvisas till uppsatserna om esoterisk antropologi på denna hemsida, i synnerhet uppsatsen *Månkedjan*. Med ”runder” menas detsamma som eoner (tidsperioder om 4,32 miljarder år).

”Planetandar” är en oklar term; avser olika slags kollektivväsen hemmahörande åtminstone i värld 45 och högre.

Sidan 76

”Mästarens kropp är illusorisk”. I *The Secret Doctrine*, Adyarupplagans femte volym, s. 545 står: ”The Masters’ bodies are, so far as they are concerned, illusionary, and hence do not grow old, become wrinkled, etc.” Alltså: Mästarnas kropp är, vad dem själva angår, illusorisk och åldras därför inte, blir inte rynkig etc.

”Månformen”; se artikeln Månherrar i *Litet esoteriskt lexikon*.

”men utan någon medkänsla”. Det högre emotionala (48:2 och 48:3, och i synnerhet 48:2) har sin största betydelse såsom en möjlig kanal för människans kontakt med det essentiala (46).

Sidan 80

”De underavdelningar av mentalvärlden som kallas rupa” avser mentalvärlden i trängre mening (47:4-7) ... ”den del av mentalvärlden som kallas arupa” avser kausalvärlden (47:1-3). Sanskritorden ifråga betyder med form respektive utan form.

Sidan 81

”Högre delen av mentalvärlden” avser kausalvärlden, 47:1-3. Lägre mentalvärlden är 47:4-7.

Sidan 82

”När medvetenhetens centrum skilt sig från begärskroppen och förflyttat sig till manasvärlden, har ett avsevärt framsteg gjorts.” Likaledes på sidan 83: ”sedan medvetenhetens centrum flyttats till manasvärlden,” Vad är väl detta ”medvetenhetens centrum” om inte monaden i pytagoreisk mening?

Sidan 83

”När människan lärt den, är deras makt över henne slut för alltid. Aldrig mer kommer de att äga makten att påverka henne; detta är sista kampen med dem, och när den är över, har själen gjort sig fri.” Detta synes vara en alltför vid generalisering, och A.B. synes bortse från skörde- lagens inverkan. Svår skörd kan tvinga ner människan på lägre stadium, där hon inte längre har förmågor hon förvärvat i tidigare liv; och dylik svår skörd kan drabba individen även på högsta mänskliga stadium; i synnerhet gäller detta slutskörden inför övergången till femte naturriket.

Sidan 84

”ahamkara” – detta sanskritord betyder ”jag-görare”, den jaggörande förmågan, det vill monadens förmåga, möjliggjord genom inkarnerande delen av kausalhöljet, att uppfatta sig som en individ, något från allt annat skilt. Motverkar enhetstendensen men är nödvändig för självidentitetens befastande. Den ”jag”-görande förmågan behandlas även på sidan 74.

Sidan 85

”När vi börjar få kunskap om själens existens”; ”själen” skall väl här uppfattas som beteckning på kausalhöljet och dess medvetenhet.

”materiens överväldigande styrka” – snarare avses materien och mekaniskt verkande materieenergierna i de tre lägsta världarna (fysiska, emotionala och mentala världarna).

”efter evolutionens mittpunkt” avser mittpunkten i vår nuvarande klotperiod om c:a 617 miljoner år. Denna mittpunkt passerades för c:a 22 miljoner år sedan.

Sidan 86

”andra människors lägre principer” betyder andra människors lägre (fysiska, emotionala och mentala) höljen.

Sidan 24: ”Vid sista initiationen, mästarens” – femte initiationen avses. Den är emellertid inte sista annat än i den bemärkelsen att den markerar målet för människomonadernas medvetenhetsutveckling i vår eon, liksom fjärde initiationen var det i närmast föregående eon.

”upadhi” är ett sanskritord, som betyder underlag, hölje.

Sidan 88

”det stora kriget” avser första världskriget (1914–1918).

Sidan 105

Adeptens stadium är 45-jagets stadium. Stadiet omedelbart efter detta är chohanens eller 44-jagets stadium.

Mahachohanens initiation eller sjunde initiationen gör individen till 43-jag, manifestaljag.

Med ”det lägre jaget” eller ”personligheten” menar C.W.L. förstatriaden med dess höljen – fysiska, emotionala och mentala. På motsvarande sätt menas med ”högre jaget” (engelska originalet: ”the Ego”) andratriaden och med ”monaden” (engelska: ”the Monad”) tredjetriaden.

Läsaren uppmanas att ha i åtanke att teosoferna saknade den kunskap hylozoiken ger om monaden, uratomen, såsom det verkliga, odödliga jaget, och att de oklarheter om det verkliga jaget, som råder hos teosoferna och deras avläggare såsom Alice A. Bailey, beror på denna okunnighet. De hade visserligen termen ”monad” men saknade det pytagoreiska begreppet, så att de använde denna term, ”monaden”, om tredjetriaden, som ju är monadens hölje och redskap i världarna 43–45 (exaktare: 43:4–45:3), liksom förstatriaden är monadens hölje och redskap i världarna 47–49 (47:4–49:7) och andratriaden detsamma i världarna 45–47 (45:4–47:3). Efter som teosoferna saknade begreppet om ett bestående, odödligt jag utöver de just nämnda triaderna – höljen och redskapen –, som de kallade ”lägre jaget” ”högre jaget” och ”monaden”, använde de dessa termer även att beteckna jaget–monaden såsom inkarnerad i och identifierad med något av dessa tre triader. Därför uppstod naturligt frågan hos intelligenta läsare av teosofisk litteratur: Men vad är då själva jaget? Och var finns det? Laurency: ”Många som studerat teosofiska litteraturen ha förgäves letat efter ’jaget’, undrande, var det håller hus. De veta med sig själva, att de äro ’jag’, men hos teosoferna är jaget alltid något annat och någon annanstans. Teosoferna tyckas sakna förståelse för, att jaget är en uratom, att jaget är monaden, att jaget är individen och att jaget är personligheten, att jaget är centrat i lägsta triaden. De tyckas anse, att jaget (som de kalla ’egot’) är centrat i större kausalhöljet och icke följer med det lägre, inkarnerande kausalhöljet (triadhöljet, ’personligheten’). De ha även hänfört ’jaget’ till tredjetriaden, som de kalla ’monaden’ (grekiska för enhet), utan förståelse för, att jaget– monaden är en enhet, en odelbar uratom, och icke tre, flera eller många.” *Livskunskap Tre*, 5.24.1

”det högre jagets förening med monaden”, egentligen andratriaden såsom underordnad och styrd av (inrätad med) tredjetriaden, vilket förutsätter att monaden är självaktiv och självmedveten i tredjetriaden, att monaden har blivit ett tredjejag (åtminstone 45-jag med medvetenhet och vilja i 45:1, tredjetriadens lägsta enhet).

Med ”det inre jagets röst” menas inspiration individen erhåller från sin övermedvetenhet. Detsamma avses med uttrycket ”tystnadens röst”.

Sidan 106

Buddhivärlden är essentialvärlden, värld 46.

Pälispråket eller pāli rätt och slätt är ett medelindiskt artificiellt språk (resultatet av en sammanjämkning av flera medelindiska dialekter), använt för buddhismens tidiga spridning, från 500-talet före vår tideräkning och framåt. Strecket över a i ā anger lång vokal, ā uttalas alltså ungefär som a i svenska ”rad”. Pāli förstås och brukas fortfarande av lärda munkar inom den sydliga buddhismen (huvudsakligen i Sri Lanka, Burma, Thailand, Laos och Kambodja). Det brukas även som samtalspråk av våra äldre bröder med sina lärjungar. Det är nära besläktat med det äldre sanskritspråket, förhåller sig till detta ungefär som italienskan till latinet.

”Då som först är människan en själ och betraktar tingen ur själens synvinkel.” Termen ”själ” brukas av teosoferna såsom beteckning dels på kausalmedvetenheten (47:1-3) och det motsvarande höljet, kausalhöljet, dels på essentialmedvetenheten (46) och det motsvarande höljet, essentialhöljet. På detta ställe betyder ”själ” essentialmedvetenheten. När monaden blivit ett essentialjag, 46-jag, är den emellertid icke längre människa, utan har lämnat människoriket. ”Förverkligat buddhimedvetenheten” betyder detsamma, ty ”buddhi” är teosofernas beteckning på 46-medvetenheten.

”Därför får det även ingå i första initiationen”. Vid första initiationen erhåller människan första medvetna kontakten med 46-medvetenheten. ”Christosbarnets födelse i grottan i Betlehem” är en symbol gnostikerna använde för denna initiation, ty ”Christos” var deras beteckning på 46-medvetenheten. ”Betlehem”, hebreiska för ”brödets hus” var fysiska kroppen, ”grottan” hjärtcentret.

”Sollogos” är teosofernas beteckning på vårt solsystems styrande monad, solsystemhärskaren.

”Arhat” är essentialjag, 46-jag, 4:de gradens invigd.

”Nirvāṇiska världen är värld 45, superessentialvärlden.

”Monadens värld” är värld 44, submanifestalvärlden.

Sidan 108

”Om någon vill göra hans vilja, så skall han förstå, om denna lära är från Gud.” Evangelium enligt Johannes, 7:17.

”Jag har redan förklarat hur det högre jaget för ner en del av sig själv i personligheten.” Detta är oförenligt med hylozoiken. ”Högre jaget” (”the Ego”) = andratriaden består av en superessentialmolekyl (45:4), en essentialatom (46:1) och en mentalatom (47:1). ”Personligheten” = förstatriaden består av en mentalmolekyl (47:4), en emotionalatom (48:1) och en fysisk atom (49:1). Ingen enhet av den högre triaden föres ”ner” i den lägre triaden. Att det sedan kan förekomma energipåverkan från den högre triadens enheter på den lägre triadens enheter är visserligen sant men är en helt annan sak. De tre aspekterna materia, medvetenhet och rörelse (kraft, energi) får icke sammanblandas.

”Monaden för ner en stråle av sig själv – detta är den närmaste liknelse vi kan finna – i den nirvāṇiska världen, den värld som är närmast lägre än dess egen.” Enklart, klarast och sannast blir det, om vi använder hylozoikens terminologi: tredjetriaden består av tre enheter, varav den lägsta är en 45-atom.

”den framträder såsom ātma–buddhi–manas, vilka tillsammans utgör det högre jaget.” Andratriadens tre enheter avses: ātma = superessentialmolekylen (45:4), buddhi = essentialatomen (46:1) och manas = mentalatomen (47:1).

Sidan 109

”eftersom den även är känsla”. Buddhimedvetenheten, essentialmedvetenheten (46), aktiverar hos människan inte bara det kausala (47:2) och högre mentala (47:4) utan även det högre emotionala (48:2).

”Såsom Gudomen visar sig i den serie världar som tillsammans utgör den kosmiska fysiska världen, den lägsta kosmiska världen, uppenbarar Han sig såsom tre och likväl en, den evigt välsignade treenigheten, som likväl är en härlig enhet.” ”Gudomen” betyder alltid något kollektivväsen i sjätte naturriket (världarna 43 och 44) eller ännu högre rike, vanligen något sådant gudomsväsen som är det styrande monadkollektivet för något slags system, solsystem eller grupp av solsystem. ”Kosmiska fysiska världen” avser sjutalet atomvärldar 43–49; på motsvarande sätt blir ”kosmiska emotionala världen” sjutalet atomvärldar 36–42 etc. Med ”den välsignade treenigheten” avses faktum att alla gudomskollektiv förvaltar de tre funktioner som närmast uttrycker de tre verklighetsaspekterna vilja (rörelse), medvetenhet och materia; de är således lagvaktare, evolutionsövervakare och materieformare. I gnostikernas symbolik kallades dessa tre kategorier inom gudomskollektivet ”treenighetens tre personer: Fadern, Sonen eller Christos och den Helige Ande. För att särskilja ”Christos” i denna betydelse från dess betydelse av 46, essentialmedvetenheten, förtydligade man med tillägget ”kosmisk”: ”kosmiske Christos”. För att ytterligare krångla till symboliken, så att den skulle bli om möjligt ännu mindre begriplig för de oinvigda, lät de gnostiska doktorerna ”treenighetens tre personer” stå även för dels de tre triaderna – ”Fadern” = tredjetriaden, ”Sonen” = andratriaden och ”den Helige Ande” = förstatriaden –, dels för de tre enheterna inom varje triad, så att till exempel ”Fadern” = 43:4, ”Sonen” = 44:1 och ”den Helige Ande” = 45:1.

”Gud skapade människan till sin egen avbild.” Bibeln, Första Moseboken 1:27.

Det komplicerade resonemanget om hur dels ”treenighetens tre personer” alla vistas i den högsta världen, dels ”Sonen” stiger ner en värld och ”Anden” två världar kan ersättas med det enklare konstaterandet att 43-jagens gudomskollektiv fungerar såsom lagvaktare främst från värld 43, som evolutionsövervakare från värld 44 och som materieformare från värld 45.

Sidan 110

”Det som utmärker adepten är att han förenat monaden med det högre jaget. Eftersom han blivit ett med monaden, har han redan nått den höjd, där Gudomens tredje eller lägsta manifestation verkar.” Adepten = det fulländade 45-jaget är, som sades ovan, i näst sista noten till sidan 105, självaktiv och självmedveten i tredjetriaden, i åtminstone dess lägsta enhet (45:1), dess ”lägsta manifestation”. Intressant är formuleringen ”att han förenat monaden med det högre jaget”, eftersom den klart utsäger att adepten icke är vare sig ”monaden” (= tredjetriaden) eller ”högre jaget” (= andratriaden) utan en tredje part, som använder dessa båda som sina redskap. Denna tredje part är givetvis monaden–jaget i pytagoreisk mening.

”Korsfästelsen och uppståndelsen” avser fjärde initiationen, varmed monaden blir ett 46-jag; himmelfärden avser femte initiationen, varmed monaden blir ett 45-jag. Dessa är gnostiska symboler, vilka C.W.L. såsom gammal invigd i gnostikens högsta grad med förkärlek använde.

”tungor såsom av eld satte sig på dem, en på var och en av dem.” Bibeln, Apostlagärningarna 2:3.

”Häri ligger en djupare innebörd.” Bibeln, Galaterbrevet 4:21-28.

Sidan 111

”Hon identifierar denna kausalkropp med sin individualitet och ryggat tillbaka för tanken att förlora denna.” Genom att förvärva ett kausalhölje övergår monaden från djurriket till människoriket. Det är detta kausalhölje, som möjliggör för människomonaden att vara självmedveten, vara medveten om att vara en individ med individualitet. Själva individualiteten som materiellt faktum ligger dock icke i kausalhöljet utan i monaden själv; annorlunda uttryckt: monaden är i

alla naturriken en individ med oförlorbar individualitet. Det enda monaden förlorar genom att uppge kausalhöljet vid övergången till femte naturriket och förvärvet av 46-hölje är den isolerade jagmedvetenheten; i alla högre riken är monaden samtidigt jagmedveten och gruppmedveten. Jagmedvetenheten kan monaden aldrig förlora vid övergång till högre rike.

Sidan 112

”Detta slags samādhi – ett tillstånd som ligger alldeles bortom ens medvetenhet – är icke något som våra mästare uppmuntrar oss att söka.” Samādhi betyder kontemplation. Laurency säger härom: ”Koncentration är uppmärksamhetens fasthållande vid en viss sak. Meditation innebär en koncentrerad analys av alla relationer hörande till detta ämnesområde. Kontemplation medför renodling av problemet, tills idén börjar skönjas och uppmärksamheten kan koncentreras till denna enda punkt. Upphör därvid aktiviteten riskeras insomnande eller vanlig trans. Kan den fasthållas tillräckligt länge fås illumination och individen finner det sökta.” *Kunskapen om verkligheten* 7.17.9

”Världens store andlige konung” är planethärskaressen, planetregeringens chef, Segraren från Venus. Han kallas ”den Ende Invigaren”, eftersom det är han som förrättar de planetariska invigningarna eller initiationerna, varigenom monaden blir kausaljag, 46-jag, 45-jag etc. Såsom här sägs, förrättar han dem alla, utom de två första, för vilka Christos–Maitreya är ställföreträdande initiator.

C.W.L. uppger att H. P. Blavatsky stred under Giuseppe Garibaldi år 1864, men det skall vara 1867. Hon deltog den 3 november detta år i slaget vid Mentana, tre mil nordost om Rom, med Garibaldi och hans rödskjortor mot de påvliga och franska trupperna och sårades därunder fem gånger. Mod saknade hon sannerligen inte, den kära H.P.B.

”mötet med det egna högre jaget” avser monadens slutgiltiga förvärv av essentialmedvetenheten, 46-medvetenheten.

Sidan 113

”Ju högre en människa stiger, desto djupare kan hon falla, om hon faller ända ner till botten.” Detta gäller emellertid endast fram till och med mentalstadiet, humanitetsstadiet, ty därifrån kan människan falla, om hon gör det ödesdigra valet att avsäga sig sin mänsklighet och sälla sig till medvetenhetsutvecklingens och mänsklighetens svurna fiender. När hon blivit kausaljag, när monaden genomgått tredje initiationen, kan hon inte falla så djupt mera. Det fall som talas om här, tillbakaryggandet inför fjärde initiationen, betyder att monaden faller tillbaka i sitt gamla kausalhölje, fortsätter att vara kausaljag, och får göra ett nytt försök i en senare inkarnation. Se *Människans väg*, kapitel 11.11.

”Jaget behåller allt det uppnått.” Här kan ”jaget” utan vidare tagas i den pytagoreiska innebörden av jaget–monaden.

Sidan 114

”Vi har sett att lärandets sal börjar i emotionalvärlden”. Detta motsvarar de villkor som gällde för lärjungaskapet fram till år 1925. Detta år skärptes kraven, så att aspiranten numera måste ha uppnått mentalstadiet för att komma ifråga för lärjungaskapet. Numera gäller därför för aspiranten att ”okunnighetens sal” är emotionalstadiet, ”lärandets sal” är mentalstadiet och ”visdomens sal” är kausalstadiet. För antagna lärjungar gäller givetvis ännu högre krav; för dem är ”okunnighetens sal” mentalstadiet, ”lärandets sal” kausalstadiet och ”visdomens sal” essentialstadiet.

Swāmi T. (Tallapragada) Subba Row (1856–1890) var en indier, som vid sitt första möte med H. P. Blavatsky blev i sin hjärna medveten om att han var en gammal invigd.

Sidan 115

”Han måste kämpa på andens sida. Anden lär sig gradvis att använda materien.” Här betyder ”anden” detsamma som medvetenheten.

”Den högre tolkningen av denna aforism är tillämplig, när personligheten ställts åt sidan och människan är ett med det högre jaget. Då får hon lära sig att individualiteten måste ställas åt sidan och söker monadens medvetenhet. Monaden måste få verka genom det högre jaget.” ”Personligheten” är förstatriaden och dess höljen (47:4 – 49:7); ”människan är ett med det högre jaget” betyder att monaden centrat sig i andratriaden, blivit ett andrajag. Såsom andrajag får monaden lära sig att ställa (”individualiteten” =) isolerande kausalmedvetenheten åt sidan till förmån för enhetsmedvetenheten, 46-medvetenheten i andratriaden och begynnande 45-medvetenheten i (”monaden” =) tredjetriaden. Väl centrad i tredjetriaden måste monaden låta dennas energier (43:4, 44:1 och 45:1) verka genom (”högre jaget” =) andratriadens tre enheter (tredjetriadens 43:4 genom andratriadens 45:4, tredjetriadens 44:1 genom andratriadens 46:1 och tredjetriadens 45:1 genom andratriadens 47:1).

”Det högre jaget kan, som sagt, på ett tidigt stadium göra misstag, men det är långt mindre sannolikt att högre jaget begår misstag än att personligheten gör det. Monaden gör inga misstag.” Man får inte fatta dessa ”jag” som egna individer, oberoende av uratomjaget–monaden, utan alltid som monadens redskap. Det handlar med andra ord om monaden verkande i och genom ”personligheten” = förstatriaden, ”högre jaget” = andratriaden och teosofiska ”monaden” = tredjetriaden. Ett ungt andrajag, det vill säga ett 46-jag, alltjämt statt i erövring av essentialvärldens sju huvudsakliga medvetenhetsslag, kan göra misstag. Ett fulländat 45-jag, centrat i tredjetriadens 45-atom är såsom sådant ofelbart, men om dess ”personlighet”, inkarnerad i fysiska världen alltid skall vara ofelbar, fordras att 45-jaget, monaden verkande i tredjetriadens 45-atom, ständigt övervakar den, vilket kanske inte alltid är fallet.

”Nedstigandet i materien”. Alla världar är materiella världar, varför uttrycket strängt taget är oegentligt. Men eftersom materieaspekten är den dominerande i världarna 47–49, är det nedstigandet i dessa som menas.

Sidan 117

”Lärjungen får se upp, så att hans personlighet inte gör sig gällande i dylikt arbete för det goda, ty om den det gör, förlorar han den högre ledaren ur sikte. Det högre jaget kan strida inom honom och genom honom först när han är hängiven arbetet, icke sin personliga del däri eller andel därav. Han kanske glömmer det högre jaget, när personligheten rusar åstad med honom.” Av det anförda framgår klart att lärjungen varken är ”personligheten” eller ”det högre jaget”, utan en tredje part, liksom var fallet i det textstycke som kommenterades i första noten till sidan 110 ovan. Med ”lärjungen” måste således även här menas monaden–jaget, som här ställs inför valet att verka antingen mekaniskt genom förstatriaden eller medvetet genom andratriaden.

Sidan 118

”så blir det alldeles detsamma med den som låter sin personlighet härska över sig”. Den som låter personligheten härska över sig, kan ju inte vara det högre jaget utan måste vara något annat. Återigen, liksom på sidan 7 och på sidan 15, talas om en tredje faktor, som inte kan vara någon annan än monaden–jaget i hylozoisk mening.

Sidan 119

”Det är svårt för oss att inse hur monaden kan vara gudomlig och likväl samtidigt outvecklad, hur den kan vara förändrad i slutet av sin inkarnation i individualiteten mot vad den var i början.” Det blir inte svårt att inse detta, så snart man får veta att monaden är en uratom, som visserligen är potentiellt gudomlig men måste, genom deltagande i den stora manifestationsprocessen, utveckla både medvetenhet och vilja från ursprunglig omedvetenhet och vanmakt

genom alla mellanliggande stadier till slutlig allvetenhet och allmakt, till kosmisk gudomlighet. Det är skillnaden mellan ursprunglig potentialitet och slutlig aktualitet det handlar om.

C.W.L.:s analogi om människokroppen och celler är alldeles felslagen. Saknar man kunskapen om att monaden–jaget är en uratom, som deltagit i hela manifestationsprocessen och därunder utvecklar såväl medvetenhet som vilja från ursprungliga blotta potentialiteten till slutlig kosmisk allvetenhet och allmakt, saknar man också resurser att förklara dess existens. Även analogins antydning om att ("monaden" =) tredjetriaden vore en del av Logos är missvisande. Tredjetriaden är såsom materiell sammansättning av en molekyl och två atomer en del av solsystemets materia. Dess medvetenhet ingår i den solsystemiska totalmedvetenheten, som för all del kan kallas Logos' medvetenhet. Verklighetsaspekterna – materia, medvetenhet, rörelse (vilja, kraft) – får man aldrig sammanblanda, om man vill slippa begreppsförvirring.

"Vi vet att det liv, som besjälar alla de lägre naturrikena, i sin tur blir ett hölje för ett ännu högre slags liv, när människan individualiseras. Den kausalkropp vi nu använder var själen hos något djur, av vilket vi individualiserades, varför det som på ett visst stadium var det besjälade livet kan senare bli ett hölje." Med "individualiseras" menade teosoferna detsamma som Laurency med "kausalisera", det vill säga den process, vari en monad tillhörande djurriket erhåller ett eget kausalhölje och därmed övergår till människoriket, den process som förvandlar djurmonaden till människomonad; "individualiseras" är en vilseledande term, eftersom monaden i alla riken är en individ. Det är alldeles oriktigt att säga att "den kausalkropp vi nu använder var själen hos något djur, av vilket vi individualiserades". Djurmonaden har endast två egna, individuella "själar", eterhöljet och emotionalhöljet; mentalhöljet tillhör kollektiv av djurmonader, varav den enskilda djurmonaden alltid är medlem; är således "gruppsjälen". I samma stund djurmonaden erhåller ett kausalhölje, upphör den att vara djurmonad och har blivit människomonad. Därmed måste djuret dö, ty ingen monad kan leva såsom ett djur, i en djur-organism, och samtidigt äga ett kausalhölje. Det är omöjligt att ha klara begrepp om dessa förhållanden utan pytagoreiska hylozoikens monadlära.

"Vi måste alltid minnas att energin, anden, kan vi aldrig se," Här är "anden" tydligen detsamma som energin. På sidan 115 var "anden" medvetenheten. Om en och samma term används för två av tillvarons tre evigt olika aspekter, måste resultatet bli begreppsförvirring.

Sidan 120

"bubblorna i *koilon* – i den verkliga rymderna" *Koilon* är ett grekiskt ord som betyder "tomrum". De "bubblor" som här åsyftas är 43-atomerna. Emellertid existerar dessa icke i något tomrum utan i materia sammansatt av ännu mindre, ännu finare atomer: 42-atomer, som består av 41-atomer, vilka i sin tur består av 40-atomer och så vidare ända in till uratomerna, 1-atomerna. Så litet tomrum är högre världars materia att den tvärtom är tätare än alla lägre världars materia. I kosmos' högsta värld, värld 1, är uratomerna så tätt packade att det icke finns utrymme för en enda ytterligare uratom.

Sidan 122

"Logos själv bringar det allra största offret, ty han utgjuter sig själv ner i materien. Han begränsar sin makt och slösar sin härlighet." Laurency kommenterar detta på flera ställen, till exempel: "Planetregeringen är symboliskt sett 'det stora kosmiska offret' eller 'anden korsfäst i materien'. Att symbolen med korset och korsfästelsen på inkarnationshjulets fyra ekrar kommit att förknippas med just 43-jaget Christos–Maitreya, chefen för planethierarkiens andra departement, har snedvridit symbolens betydelse. Alla äro vi korsfästa. Men det är ett offer, när de, som icke längre behöva inkarnera för sin medvetenhetsutveckling, göra det för att hjälpa människorna." *Människans väg* 17.19.1. Andra ställen: *Kunskapen om verkligheten* 6.12.44; *Livskunskap Tre* 2.8.7, 2.20.2

"För oss människor och för vår frälsning steg Han ner från himmelen." Citerat från den

kristna kyrkans trosbekännelse enligt den fattning som antogs vid kyrkomötet i Konstantinopel år 381. I den tidigare, vid kyrkomötet i Nicea (Nikaia) år 325, antagna fattningen saknades orden ”från himmelen”.

Sidan 123

”medan morgonstjärnorna tillsammans jublade och alla Guds söner höjde glädjerop”. Bibeln, Job 38:7.

Sidan 123 och sidan124

Den gode C.W.L., som ansträngde sig att se det bästa hos allt och alla, misstog sig i sin förmodan att den moderna disharmoniska musiken och fula bildande konsten egentligen siktar mot något som kan bli mycket skönt och att de hör framtiden till. Tvärtom är de avarter av verklig konst, vilka kommer att definitivt övervinnas och kastas på historiens skräphög, när de inträngande fjärde departementets allt harmoniserande energier gjort sig tillräckligt starkt gällande.

Sidan 125 och sidan 127

”Vi äger den gudomliga anden, den gudomliga livsfläkten inom oss.” Sidan 125. ”Den gudomliga gnistan finns hos envar av dessa människor.” Sidan 127. En pytagoré skulle snarare säga: Vi är alla odödliga monader, som en gång, hur lång tid det än tar, kommer att aktualisera vår potentiella gudomlighet. Ingen gud har givit oss sin ande eller livsfläkt. De väsen vi kallar ”gudar” är monader som vi, monader som haft längre försprång i manifestationsprocessen och därför redan förverkligat sin inneboende gudomlighet.

Sidan 128

Robert Southey (1774–1843) var en engelsk poet av den romantiska riktningen. Robert Browning (1812–1889) en engelsk poet med filosofisk inriktning.

”ty tingens själ är ljuv och varats hjärta är en himmelsk vila” har nog aldrig uttalats av Gautama Buddha, utan formuleringen härrör från sir Edwin Arnold i hans romantiserade skildring av Buddhas liv i *The Light of Asia*, översatt till svenska av Victor Pfeiff, *Asiens ljus*.

”bränna upp de murar som individualiteten byggt” – med ”individualiteten” menas här mänskliga förstajaget.

Sidan 129

Sannyāsi är sanskritbeteckningen på en asket, som av sagt sig all egendom och samhällsställning.

”När den store världsläraren kommer, kan det bli så att Han väljer dem som skall arbeta på dessa olika områden. Det kanske blir så att några av de unga utväljes att leva munklivet.” Felaktig förmodan av C.W.L. För det första strider det mot frihetslagen att någon, om det så vore världsläraren själv, utser någon annan att leva munklivet; dylikt val av livsföring måste vara vars och ens ensak. För det andra hör munk- och nunnelivet till den andra vägen av de fyra, den väg som är avsedd för de känslomässigt inriktade och dem med ett starkt behov av tro, och sådana kommer inte längre ifråga för lärjungaskapet. Nutidens och givetvis även framtidens lärjungar måste ha uppnått åtminstone mentalstadiet.

Sidan 130

”finner vi till sist att allt är byggt av bubblor i koilon – byggda av intet – och att hela det materiella universum på sätt och vis är en illusion.” Detta felaktiga resonemang, att uratomerna inte är någonting, eftersom de är bubblor, tomrum, i urmaterien, har analyserats och vederlagts: ”För att förstå måste man i detta fall ha insett åtminstone fyra fakta: 1) Urmaterien är absolut

tät, varför varje individuell manifestation i och ur denna måste vara ett tomrum. 2) Såsom en individuell manifestation är detta tomrum givetvis någonting, till exempel en individuell manifestation av urkraften dynamis, nämligen den kraft som från uratomens mitt i alla riktningar utåt trycker undan urmaterien och därmed åstadkommer den bubbla uratomen är. 3) Att uratomen är någonting framgår också av att den är en sfärisk begränsningsyta av urmateria. 4) Att uratomen är någonting framgår också av att ett bestämt antal uratomer tillsammans gör en 2-atom, ett bestämt antal 2-atomer gör en 3-atom, ett bestämt antal 3-atomer en 4-atom och så vidare, så att ett bestämt antal (i själva verket 49) 48-atomer gör en 49-atom, en fysisk atom; vidare att atomer av alla dessa 49 olika slag, dels fria, osammansatta med andra, dels sammansatta till aggregat, klot, höljen bygger vår kosmos, vilken uppenbarligen är 'någonting' och hur kunde det som är 'ingenting', också i största antal, någonsin bli någonting?" *Ljusteknikens grunder, del fyra, 4.18.7.*

Sidan 132

"Det första man skall igenkänna i varje liv är att det är ett uttryck för Logos Själv." "Logos" betyder hos teosoferna antingen eller slags högre kollektivväsen eller den dominant monaden, härskaren, i detta kollektivväsen. "Planetlogos" är alltså det planetariska kollektivväsendet (kollektivet av 46-jag och högre, om man menar dem som medvetet ingår i kollektivet) och "sollogos" är det solsystemiska kollektivväsendet. Samtidigt brukas beteckningen "planetlogos" även om planethärskaren och "sollogos" om sol(system)härskaren.

"Det finns alltid något mänskligt gott i varje människa, utom kanske i det fall, där en personlighet slutgiltigt brutit förbindelsen med det högre jaget." Det som här avses är de lyckligtvis ytterst sällsynta fall, där en människomonad i förstatriaden (med "personlighet" menas här inte bara förstatriaden utan även monaden såsom hänvisad utslutande till denna) avsiktligt avskurit förbindelsen med kausalhöljet och därmed andratriaden och Augoeides. För närmare upplysning om dessa förhållanden se Laurencys uppsats *Svarta logen i Livskunskap Fem*, kapitel 23.6; i samma kapitel förklaras även uttrycket "åttonde sfären"; i kapitel 23.29 förklaras två av innebörderna av teosofernas uttryck "förlorade själar"

Sidan 133

"och de kommer att göra vissa framsteg i devachan mellan klotkedjorna." Devachan betyder tillståndet i mentalvärlden mellan inkarnationerna. Ordet "devachan" har icke, som många tror, något samband med ordet "deva". Devachan är tibetanska och betyder "det glädjerika". (Här ser vi sambandet mellan det mentala och glädjen.) Deva är sanskrit och betyder "skinande (väsen)".

"När den tid nalkades, då dörren från djurriket till människoriket skulle stängas, gjordes en stor ansträngning att få så många som möjligt att passera, att ge envar den allra sista chansen. Flammans Herrar kom ner från Venus i den uttalade avsikten att stimulera medvetenhetsutvecklingen vid just denna tid eller något dessförinnan, och alla bemödanden som då gjordes hade huvudsakligen detta syfte, att ge så många som möjligt tillfället att övergå från djurriket till människoriket, innan dörren slutligen stängdes." För en utförligare redogörelse för dessa skeenden hänvisas till boken *Förklaringen*, kapitel 12.2 *Vårt ursprung*.

Med "fjärde runden" och "femte runden" menas detsamma som Laurency kallar "fjärde eonen" respektive "femte eonen". Se *De vises sten*, kapitel 2.46 *Eonerna*.

Sidan 136

"Somliga människor har varit en smula dåraktiga i sin tillit till det skydd de förväntar sig från Mästarnas sida." Till denna oförnuftiga tillit hör väl också den hos teosofier vanliga föreställningen att intet ont kan hända den som ej har dålig sådd kvar att skörda; se *Människans väg*, kapitel 9.110 "Oförtjänt" lidande.

Sidan 137

”Det är mycket svårt att fullt förstå alla de olika typerna, men vi bör försöka göra det. Adepten förstår helt och fullt och hyser sympati med varje möjlig typ, men det skall en adept till för att göra detta.” Icke endast adepten (45-jaget) förmår detta, utan redan det fulländade 46-jaget gör det, ty det är en sida av enhetsmedvetenheten.

Sidan 138

”I det gamla Grekland såg vi på tingen mycket annorlunda än som folk numera betraktar dem. Allt i naturen betydde mycket mer för oss då än det gör i dessa dagar utom för det fåtal som är konstnärer. Vi tänkte mindre på pengar och affärer, och vi njöt mer av naturen.” Här minns C.W.L. ett förflutet liv i gamla Grekland, då han även var en invigd i Pytagoras’ kunskapsorden och däri nådde tredje graden. Intressant nog kan man säga att han även blickar framåt mot människornas liv i den kommande sjätte rotrasen, emedan detta liv blir just ett sådant som icke det ringaste präglas av pengar och affärer eller jakt och trängsel i storstäder men däremot av närheten till den levande naturen.

”Som jag förklarat, blir många av dem förtjusta, när de träffar på en människa, som råkat in i ett vredesutbrott.” Se kommentaren till tjugoförsta regeln i del ett, i sommarnumret tidigare i år (nummer 30), sidorna 8-9.

Sidan 140

”Själén växer och människor blir förnuftigare, allt medan de skrider framåt.” Med ”själén” menas här snarast kausalhöljet. När detta växer i omfång genom samlandet av värdefulla, bearbetade erfarenheter och insikter under många tusen inkarnationers lopp, blir människan, det vill säga människomonaden förnuftigare och till sist så i verklig mening förnuftig att monaden kan börja uppehålla sig i kausalhöljet och använda det, vara kausalt medveten.

Sidan 141

”... och åter andra snart får emotionalkroppens materia omskiktad och därigenom blir mycket begränsade i sin förmåga.” Laurency berör detta förhållande kortfattat i *De vises sten* kapitel 2.40 *Inkarnationshöljernas upplösning*, styckena 7 och 8. I tillägg till vad Laurency där säger kan uppges att det i dessa fall är ”begärselementalen”, det vill säga emotionelhöljets involutiva kollektivmedvetenhet, som tar kommandot och av ett slags självbevaringsdrift skiktar om höljets materia för att så fördröja den oundvikliga upplösningssprocessen så länge som möjligt. Detta gör den genom att koncentrera höljets lägsta molekyllager, 48:7, i ett yttersta skikt, därinnanför näst lägsta molekyllaget, 48:6, ytterligare längre inne 48:5-materien och så vidare. Därmed blir människomonaden innesluten i ett skal av lägsta materia som sitt yttersta ”fönster”, varigenom monadens uppfattning av emotionalvärlden begränsas till motsvarande lägsta region och dess invånare, i vissa avseenden ett slags ”helvete”. Bästa ödet efter ”döden” är därför att så snart som möjligt kunna lämna de tre lägsta regionerna (48:5-7), något som lyckas för dem som i fysiska livet icke odlade hithörande negativa och låga känslor såsom hat, vrede, avund etc. och därför icke har så mycket av motsvarande emotionalmateria i sitt hölje.

C.W.L. kallar mentalvärlden ”himmelska världen” i pedagogisk kontrast till lägre emotionalvärldens (48:5-7) ”helveten”. Högre emotionalvärlden (48:2-4) kan emellertid också i viss mån kallas ”himmelen”. Därmed fås förnuftsgrunden till legenden om de ”sju himlarna” svarande mot de tre högre emotionala och de fyra mentala (47:4-7) regionerna. Givetvis kunde man kalla kausal-mentalvärlden (47:1-7) ”de sju himlarna”; det är bara det att högsta regionen, mentala atomvärlden (47:1), knappast är tillgänglig för människor, utan egentligen först för essentialjag (46-jag), och under alla omständigheter endast för lärjungar till planethierarkin.

Sidan 142

”Själén” = kausalmedvetenheten eller jaget såsom kausalt medvetet. ”Personligheten” = jaget i förstatriaden, jaget såsom begränsat till fysisk, emotional och mental medvetenhet.

Sidan 143

Nirvāniska kroppen, nirvāniska medvetenheten = 45-höljet respektive 45-medvetenheten.

Sidan 144

”Det är tydligt att Mästaren här tänker på det högre jaget, jaget som i sin kausalkropp griper tag om och leder det lägre jaget. Såsom vi tidigare sett, måste allt detta fattas olika på olika stadier, aspirantens stadium eller adeptens stadium. För den förstnämnde består uppgiften i att det högre jaget i kausalkroppen skall lära sig att styra och leda personligheten här nere. För den sistnämnde består den i att monaden skall styra och leda det högre jaget. Och även när adepten har fullgjort denna sin uppgift, måste han taga sig an sin nästa, som avser det mål som är högre än själva monaden, vad nu detta kan vara, och förvandla monaden till ett fulländat uttryck för detta.” ”Det högre jaget i kausalkroppen” betyder monaden, självmedveten och självaktiv i kausalhöljet; ”det lägre jaget” eller ”personligheten” betyder förstatriaden. ”Monaden skall styra och leda det högre jaget” betyder monaden, självmedveten och självaktiv i tredjetriaden, leder och styr andratriaden. ”Högre än själva monaden, vad nu detta kan vara och förvandla monaden till ett fulländat uttryck för detta” betyder monaden, inträdd i kosmiska karriärens första steg, första kosmiska riket, genom världarna 42–36, kan behålla tredjetriaden (teosofernas ”monad”), så länge den har något att uträtta i de tre högsta solsystemvärldarna (43–45).

Sidan 146

”Senare blev jag i stånd att själv undersöka många av dessa frågor ...” C.W.L. talar här om sin förmåga av objektiv medvetenhet icke endast i emotionalvärlden utan även i mental- och kausalvärldarna såsom kausaljag.

Sidan 147

” ... började hon själv se hur dessa ting fungerade.” Detta avser Annie Besants förmåga av objektiv medvetenhet i människans världar, sedan hon blivit kausaljag.

”Det var på grundval av detta material, som mr Sinnett skrev sina första böcker.” Två böcker avses: *The Occult World* (1881, svensk översättning: *Den dolda världen*, 1887) och *Esoteric Buddhism* (1883, svensk översättning: *De invigdes lära*, 1887).

”Det är dr Besant, som gjort det mesta av arbetet med att framställa den teosofiska kunskapen i tabellform, som har ordnat fakta och lagt fram dem så, att vem som helst kan begripa.” Här gör sig nog den gode C.W.L. skyldig till en överskattning av den genomsnittliga läsarens förmåga. Detta är nog det vanliga hos nyblivna kausaljag. H. P. Blavatsky själv, ett gammalt kausaljag, sade däremot, ”För de mentalt lata eller tröga måste teosofin förbli en gåta”.

”Madame Blavatsky såg mycket själv, men hennes intellekt, såvitt vi kunde förstå det, ty det var ett alldeles gigantiskt intellekt, fungerade litet annorlunda än vårt. Om man kan säga det med respekt och vördnad, så var det av atlantidiskt slag, däri att det samlade tillhoppa stora mängder fakta men inte ansträngde sig särdeles med att ordna dessa.”

Laurency kommenterar detta: ”Blavatsky erhöll aldrig någon som helst utbildning och saknade alla förutsättningar att ge vetenskapligt och filosofiskt skolade intelligentian ett godtagbart mentalsystem. Fakta kunde hon plocka fram hur många som helst. Men hon klandrade sig själv för att hon icke kunde metodiskt och systematiskt redogöra för vad hon visste. Det är ofta fallet med dem som förvärvat kausalmedvetenhet, ifall de sakna konkretiseringsförmåga. Deras skrivsätt är aforistiskt, och att sammanställa ideerna till ett fortlöpande logiskt helt förefaller dem både onödigt och plågsamt.

Leadbeater menade, att denna Blavatskys oförmåga av metodiskt och systematiskt diskursivtänkande påminde om atlantidernas. Han insåg ej, att det berodde på oförmåga av mental konkretisering, en mycket vanlig företeelse hos kausaljag, som ej behöva konkretiserade systemtänkandet. Det är den stora skillnaden mellan mentalidén och kausala intuitionsidén.”
Livskunskap Tre, 5.11.9

Sidan 143

”Buddhi” betyder värld 46, essentialvärlden, och dess medvetenhet.

Sidan 151

”Asekha” är ett ord i pälispråket som betyder fullärd, alltså mästare. C.W.L. använder det i betydelsen fullkomligt 45-jag.

Sidan 152

”Det högre jagets liv i sin egen värld” betyder monaden, själv- och gruppmedveten i andra-triaden och därmed i världarna 45:4–47:3 (lägre superessentialvärlden, essentialvärlden och kausalvärlden).

Sidan 155

”Monadens sägs vara en gnista av den gudomliga Elden” betyder att monadmedvetenheten har oförlorbar delaktighet i kosmiska totalmedvetenheten.

Sidan 156

”Hade det ej gjort detta, stod en annan stor nation beredd att taga dess plats men skulle ha utfört arbetet något århundrade senare, då det är långt bakefter.” Enligt Laurency syftar Leadbeater här på Amerikas förenta stater.

”De flesta av oss i Teosofiska samfundet är på någon av de fem strålar som numreras tredje till och med sjunde, men många är i färd med att flytta över till första och andra strålarna för att arbeta under de två stora Mästare som grundade samfundet och som är utsedda att bli Manu och Bodhisattva för sjätte rotrasen, som kommer att grundas om ungefär sju hundra år.”

Teosoferna trodde att deras samfund hade till främsta uppgift att förkunna esoterik. Men detta var egentligen underordnat den i verkligheten främsta – och detta gäller inte bara Teosofiska samfundet utan hela den rörelse som tjänat till att förmedla esoteriska fakta och ideer – och denna främsta uppgift har bestått i att fungera såsom ett nät att draga samman de människor som inte bara är tillräckligt intresserade av esoterik utan också äger särskilda förutsättningar att bistå Manu i att grunda hans nya ras, sjätte rotrasen. Detta kräver en omfattande och sträng självträning, som innebär yttersta självuppoffring liksom fullständig tillit till ledarnas visdom.

NOTER TILL TYSTNADENS RÖST MED KOMMENTARER

Sidan 1

”När vi sedan skådar litet djupare och kallar den klärvoajanta undersökningen till vår hjälp, minskas ingalunda vår beundran.” C.W.L. menar här inte vanlig klärvoajans av det emotionala slaget, vilken är i högsta grad otillförlitlig, utan den kausala objektiva medvetenhet han själv ägde, vilken är tillförlitlig, så långt den når.

”Det Stora Vita Brödrskapet” är den hos teosoferna gängse beteckningen på planethierarkin.

Sidan 2

Med ”planethierarkins upphöjda överhuvud” menas planethärskaren.

”att hon en gång tillbragte ungefär tre år i Tibet och även att hon vid ett annat tillfälle sökt tränga in i detta förbjudna land, dock utan framgång.” Tibet var det enda av Himalayaområdets länder som vid 1900-talets ingång ännu icke erövrats av britterna, och det var dessutom ett för europeer helt och hållet slutet land. Detta skulle dock snart ändras. Under förevändning av att ”motverka ryskt inflytande” i Tibet – i själva verket var det ryska inflytandet i Tibet lika obefintligt som det brittiska – lät brittiske vicekungen över Indien, lord Curzon, invadera landet. Invasionen leddes av överste Younghusband och inleddes i december 1903. Flera tusen illa beväpnade eller alldeles vapenlösa tibetaner, som sökte försvara sitt fosterland, slaktades skoningslöst av britterna. Tibets andlige ledare Dalai lama flydde till Mongoliet. Även om Younghusbands invasion avslutades i september 1904, vållade den en omätlig skada, däri att den etablerade ett mönster, som de kinesiska kommunisterna inte var sena att följa så snart de gripit makten. År 1950 invaderade också de Tibet, och sedan dess har det inte varit någon ände på tibetanska folkets lidanden under det mot all andlighet fientliga marxistiska väldet. Många hundra tusen tibetaner har under sjuttio års tid bragts om livet av de marxistiska bödlarna. Må dessas tid snart vara ute! Se *Bhagavad-Gītā*, IV:8!

”Mästaren Morya” är en felaktig beteckning så till vida som han redan på C.W.L.:s tid nått förbi mästartegraden, 45-jagets stadium, och blivit 44-jag, det som teosoferna kallar chohan.

”Helighetens väg” är en teosofisk beteckning på lärjungaskapet under planethierarkins ledning och i synnerhet de planetariska initiationernas väg.

Rājagriha, det nuvarande Rājgir i indiska provinsen Bihār, var huvudstad i Magadhariket, vilket senare skulle utvidgas till Mauryaimperiet (322–185 fvt), det största sammanhängande rike som i historisk tid ägt bestånd på den indiska subkontinenten. Namnet Morya är detsamma som Maurya.

Sidan 3

Alcyone var i sin senaste inkarnation Jiddu Krishnamurti.

Prākrit är beteckningen på de medelindiska språk som hade sanskrit som sitt ursprung men hade förfallit och förenklats såväl i ljudläran som i formläran och därför tillmättes en lägre ställning. Typiskt är att i klassiska indiska dramer endast hjälten–konungen och hans närmaste ministrar talar sanskrit, medan hovdamer, tjänare, narrar, skurkar etc. talar olika prākritmål, ädla eller oädla sådana alltefter rollgestalternas status. Pāli liknar ljud- och formmässigt prākritspråken men räknades aldrig till denna kategori av indierna själva, endast av somliga nutida västerländska lärda.

Sidan 4

Det är missvisande att skriva ”madame Blavatskys förmåga av klärvoajans”, som om hon kunde jämföras med vanliga klärvoajanter, vilka oklart uppfattar företeelser i emotionalvärlden. Denna vördnadsvärda dam var ett gammalt kausaljag och medveten som ett sådant, ägde alltså objektiv kausal medvetenhet, vilken ju i princip ger allvetenhet i människans tre

världar oberoende av rum och förfluten tid. C.W.L.:s resonemang om hur hon kunde ha läst handskriftens språk måste förstås såsom utvecklat i hans avsikt att dölja hennes verkliga status, ty det är regel att lärjungar och invigda gör detta om varandra inför icke-lärjungar och oinvigda. Annie Besants skildring på sidan 7 om hur det verkligen gick till, när madame Blavatsky skrev, visar ett kausaljags sätt att arbeta, i detta fall med översättning av en skrift, som vore otydbar för mentalmedvetenheten men är fullt begriplig för kausalmedvetenheten.

Sidan 6

Dhamma är päli för det som på sanskrit heter dharma och i det här avhandlade sammanhanget betyder lära eller lag.

Sidan 7

De kristnas anklagelse mot buddhister för att ha ”plagierat” bruk, som dessa i själva verket följt långt före kristendomens uppkomst är upprepning av ett mycket gammalt mönster. Dylikt ofog förekommer nämligen redan hos Justinus martyren (levde 100–165), som i försöket att bortförklara de många likheterna mellan kristna bruk och bevisligen äldre hedniska dylika skyllde på djävulens illistiga påpasslighet.

”Likväl lär numera sydkyrkan att karma är det enda som lever vidare, icke något jag, som om en människa under ett liv åstadkom en viss mängd karma och sedan dog, varefter ingenting av henne återstod förutom hennes karma, som dock en annan, senare född människa måste bära utan att ha vållat den. Alltmedan de sydliga buddhisterna lär att endast karma överlever, talar de likväl om att uppnå nirvāna. ... I praktiken tror man alltså på individens fortlevnad trots den formella undervisningen om motsatsen.” Endast pytagoreiska hylozoiken kan lösa detta problem med läran om jaget såsom i materiellt avseende en oförstörbar uratom, en monad. Monaden sår och monaden skördar. Monadens medvetenhet är jagmedvetenheten.

Sidan 8

Ceylon är det äldre namnet på den ö som i dag kallas Sri Lanka. Elu är ett medelindiskt språk, föregångaren till den i dag på Sri Lanka talade singalesiskan.

Sidan 10

Madame Blavatsky ”uppmanar oss att sträva vidare till högre världar, som ligger bortom personlighetens illusioner.” Dessa högre världar är lägst kausalvärlden (47:1-3).

Sidan 12

Med ”elementalessens” menar teosoferna vanligen den cykliska spirallrörelse som involutionsmaterien uppvisar; men här menar C.W.L. tydligen elemental- eller sekundärmaterien i allmänhet till skillnad från den överallt förekommande primär- eller rotationsmaterien (se *De vises sten*, 2.9.4).

Sidan 14

Med ”dematerialisation” och ”rematerialisation” menar C.W.L. ett (för det organiska ögat) synligt föremåls upplösning i osynlig materia respektive dess återförande till synligt materietillstånd.

”Högre mentalvärlden” är detsamma som kausalvärlden (47:1-3), ”lägre mentalvärlden” mentalvärlden i trängre mening (47:4-7).

Sidan 15

”Att det mentala faktiskt verkar såsom ett slags sinne är uppenbart, eftersom det rättar de fem sinnenas vittnesbörd ...” Laurency påpekar flerstades att det i själva verket förhåller sig

tvärtom, nämligen att det är sinnes, det objektiva förståndets uppgift att rätta det mentala, det subjektiva förnuftets felaktiga åsikter: ”Förståndet lämnar de nödvändiga förutsättningarna, verklighetsmaterialet för beskrivning av verkligheten eller konstaterande av fakta. Bearbetningen av detta material utför förnuftet genom reflexion. Blir resultatet oriktigt är detta icke förståndets utan förnuftets fel. Förståndet iakttar solens förskjutning på himlavalvet. Förnuftets förklaring, att denna berodde på att solen rörde sig och jorden stod stilla, var felaktig. Vissa förvillande ljusbrytningar (’optiska motsägelser’) rättas av förståndet genom fortsatt iakttagelse. Förnuftets riktiga förklaringar ha vanligtvis kommit långt efteråt. Förnuftet hämtar allt sitt verklighets- och kunskapsmaterial från förståndet. Förnuftet är vår bearbetnings-, utrednings- och konstruktionsförmåga. Förståndet har genom efterprovningen alltid rätt. Våra misstag börja med förnuftsbearbetningen, med hypoteser, teorier och alla andra förklaringar.” *De vises sten* 1.31.7

Med ”insikten, intuitionen eller det rena förnuftet (buddhi)” menas här 46-medvetenheten, essentialmedvetenheten.

Sidan 16

Med ”ātma, buddhi, manas och det lägre mentala” menas medvetenhet av slagen 45, 46, 47:1-3 och 47:4-7 eller superessentiala, essentiala, kausala och mentala.

”Hela det trefaldiga högre jaget är intet annat än *antahkarana* (eller det inre organet) mellan monaden och det lägre jaget.” Med ”trefaldiga högre jaget” menar C.W.L. andratriaden, vars trefaldighet ju består av denna triads 45-molekyl (45:4), 46-atom (46:1) och 47-atom (47:1), med ”monaden” menar han tredjetriaden och med ”lägre jaget” förstatriaden.

”Det har blivit en fyrfald, eftersom manas är tvåfaldigt under inkarnationen.” Inför människans inkarnation delas kausalhöljet (manas) i en större del, som innesluter kausalcentret och stannar i kausalvärlden, och en mindre del som innesluter förstatriaden och omger inkarnationshöljerna. Det myckna talet om ”tvillingsjälarna”, i den mån det över huvud taget avser något reellt, avser detta förhållande och ingenting annat.

”termen antahkarana använder madame Blavatsky blott för att ange den förbindelse, kanal eller bro som förenar högre manas och kāma-manas under inkarnationen. Slutligen har vi kāma-manas, som enligt denna teori är personligheten.” Förbindelsen, kanalen eller bron ifråga är den mellan andratriadens mentalatom (47:1) och förstatriadens mentalmolekyl (47:4).

”Ibland kallar hon manas deva-jaget eller det gudomliga jaget såsom skilt från det personliga jaget.” Detta avser kausalhöljet och dess medvetenhet. Det är ju först på högre mentalstadiet (humanitetsstadiet) och kausalstadiet (idealitetsstadiet), som människomonaden i någon större utsträckning kan använda detta hölje och dess medvetenhet. Dessförinnan och alltså under större delen av människomonadens evolution brukas dessa redskap av devamonaden Augo-eides. Det är väl så man skall förstå Blavatskys bruk av termen ”deva-jaget”.

Med ”den himmelska världen” menar teosoferna mentalvärlden såsom människomonadens vistelseort efter en inkarnations slut. Det ”högre jag”, som i den himmelska världen sägs kunna vidga antahkarana och i denna världs stillhet bearbeta och begrunda i fysiska livet gjorda erfarenheter, är människomonaden med någon grad av kausalmedvetenhet. Denna kausalmedvetenhet finner intet av intresse i ”personligheten” (47:4–49:7) och dess upplevelser annat än vad som därur kan utvinnas såsom principiellt viktiga erfarenheter, belysande natur- och livslagar och därför av bestående värde.

Sidan 17

”eller det som en mästare en gång kallade ’självpersonligheten’.” Det var K.H. – då icke längre mästare eller 45-jag, utan redan chohan eller 44-jag –, som använde uttrycket ”self personality” i ett brev A.P. Sinnett mottog sommaren 1884. Detta är brev nr 64 i samlingen *The Mahatma Letters to A.P. Sinnett*.

Sidan 19

”Den människa som dräpt dråparen har till stor del förstört de fem hindren och blivit det högre jagets tjänare. Hos sig själv behåller hon därvid endast det som gagnar det högres ändamål. Hon har vidgat sitt *antahkarana*, så att hon under livet i fysiska kroppen står i full förbindelse med det högre jaget och detta jag hela tiden tar vad det behöver.” Det ”högre jaget” kan här icke vara något annat än människomonaden själv, sedan den förvärvat åtminstone begynnande kausal medvetenhet. Det är i verkligheten icke fråga om att människan, monaden så länge den befinner sig i människoriket, skall behöva underkasta sig något ”högre jag”, utan det handlar om att hon, monaden, skall själv bli detta högre jag. Och hon är det, om så bara för ett ögonblick, varje gång hon är självmedveten, varje gång hon minns sig själv, och i denna medvetenhet, gör något positivt för medvetenhetens utveckling, egen och andras.

”Det är i visheten individen har sitt eget sanna vara, emedan han är en del av Logos.” Med ”Logos” menar teosoferna solsystemets kollektivmedvetenhet, i synnerhet i planetregeringarna och solsystemregeringen ingående monadkollektivens medvetenhet, ibland rentav solhärskaren själv och hans medvetenhet.

Sidan 20

”Jag har på ett annat ställe skrivit om det verkliga och det överkliga och förklarat att varje värld är verklig för det slags medvetenhet som fungerar i den.” På grund av den i både öster- och västerländska andliga kretsar rådande subjektivismen och illusionismen är detta C.W.L.:s klara påpekande ytterst välkommet. Icke de lägre världarna (49:4 – 49:7) i sig är illusion, utan de i dessa världar allmänt rådande uppfattningarna, idiologierna, ”värdena” (makt, berömmelse, rikedom) etc.

Sidan 21

Med ”själen” menas här snarast människomonaden såsom kausaljag och begynnande andrajag, med ”manas-taijasī” kausalhöljet i förbindelse med det växande essentialhöljet (46-höljet) och såsom i ökande grad ett uttryck för dess medvetenhet och energi.

Sidan 22

Med ”personligheten” menar teosoferna förstajaget med ”högre jaget” andrajaget. Uttrycket ”bemästrat personligheten helt och hållet och gjort den till ett med det högre jaget” tarvar en förklaring. Så länge människomonaden är hänvisad till att leva i förstatriaden, är den ett förstajag, det som teosoferna kallar en ”personlighet”. Det är monadens uppgift i människoriket att övervinna detta tillstånd, så att den kan gå över till att leva i andratriaden, bli ett andrajag, därmed ”bemästrar den personligheten helt och hållet”, det vill säga använder förstatriaden som sitt lydiga redskap. Däremot är det icke fråga om att göra förstatriaden eller personligheten ”till ett med det högre jaget”, andratriaden. Det lägre skall fullständigt behärskas av det högre, ej ingå i något slags av jämbördighet präglad förening med det.

”När människan identifierar sig med det högre jaget och monaden och når adeptskapet,” Med ”människan” menas här monaden, ”identifierar sig med det högre jaget” betyder att monaden ingått i andratriaden och äger dess medvetenhet. Det är felaktigt att här tala om ”människan”, eftersom monaden genom att ingå i andratriaden lämnat människoriket och övergått till övermänniskoriket, femte naturriket. Med ”monaden” menar teosoferna icke monaden i den ursprungliga, pytagoreiska meningen, utan tredjetriaden.

Ātma eller nirvāniska världen är värld 45, superessentialvärlden. ”Planetlogos” är teosofernas beteckning på planetariska totalmedvetenheten, alternativt planethärskaren och hans medvetenhet; motsvarande gäller termen ”Sollogos” och hela solsystemet.

Vairāgya är ett sanskritord, som betyder lidelsefrihet, frigjordhet från alla begär. Detta tillstånd kan avse frigjordhet från vilket slags lägre medvetenhet som helst.

Chelā betyder lärjunge, ett ord på det nyindiska hindī-språket.

Sidan 23

”Ande eller medvetenhet”. Pytagoras använde ordet ”ande” att beteckna medvetenhetsaspekten, hos de persiska magerna däremot betydde ”ande” viljeaspekten, det hemligaste av allt. C.W.L. glider här från den ena betydelsen till den andra, när han börjar med att säga ”Ande eller medvetenhet” och därefter säger ”Anden är självrörlig, materien röres”, ty det som är självrörligt är icke medvetenheten utan rörelsen.

Sidan 24

”Ty tre äro som vittna i himmelen, Fadren, Ordet och den Helge Ande, och de tre äro ett.” Detta återfinns icke i våra nu gällande bibelöversättningar, från respektive år 2000 och 1917, utan man får gå tillbaka till Karl XII:s bibel från år 1703 för att finna det, och det är här återgivet med den ursprungliga stavningen. Som Viktor Rydberg påpekat i sin bok *Bibels lära om Kristus*, är detta uttalande i Första Johannesbrevet 5:7 en sen förfalskning, införd på 1500-talet till stöd för treenighetsläran, som annars har mycket svagt stöd i Bibeln. Treenighetsläran var hemlig lära hos gnostikerna, av dessa övertagen från pytagoreerna, och oklart uppfattad av de kristna pseudognostikerna.

(känsla och tanke). C.W.L. skrev ”vilja, känsla och tanke” (”will, feeling, and thought”), men viljan hör rätteligen till rörelse- eller viljeaspekten, icke medvetenhetsaspekten, varför vi i denna översättning avstod från att medtaga den.

Första Logos, andra Logos, tredje Logos. Med dessa termer menar teosoferna i övermänskliga naturriken verkande kollektivväsen, vilka särskilt uttrycker viljeaspekten (första Logos), medvetenhetsaspekten (andra Logos) eller materieaspekten (tredje Logos). Laurency använder de mer klargörande termerna ”lagvaktare”, ”evolutionsövervakare” och ”materieformare”.

Mūlaprakriti och parabrahman – dessa båda termer har av teosofier använts att beteckna vitt skilda saker. Mūlaprakriti betyder på sanskrit ”rotmateria”; denna term har brukats dels om urmaterien, bortom och före kosmos, dels om den ursprungliga kosmiska manifestationsmaterien, oklart om blott atomslag 1 – uratomerna, monaderna – eller hela första sjuserien världar, 1–7, menas; det har nog aldrig rått ett konsekvent bruk av denna term. Parabrahman betyder ”bortom brahman”, men för att bestämma denna terms betydelse, måste man först fastställa vad ”brahman” skall betyda, och det har ingen teosof gjort. Det är nog omöjligt, om man inte utgår ifrån hylozoikens grundbegrepp. Men har man hylozoiken, behöver man icke indisk hinduisk eller buddhistisk exoterisk religionsfilosofi, som lika mycket som västerländsk filosofi och teologi är spekulering utan exakt kunskap.

Sidan 25

”Bortom denna det högre jagets trefald finns hos människan monaden, som är hennes motsvarighet till parabrahman, hennes tillstånd av verkligt och absolut nirvāna, bortom medvetenheten.” Med ”monaden” menar teosoferna tredjetriaden (43:4, 44:1, 45:1). Tredjetriaden är icke ”bortom medvetenheten”; tvärtom möjliggör den ännu mer omfattande och djupare medvetenhet än andratriaden gör, för att icke tala om förstatriaden. Teosofernas misstag att beskriva tredjetriaden såsom ”bortom medvetenheten” beror på deras jämfällande av andratriaden med medvetenheten över huvud taget i analogi med deras jämfällande av förstatriaden, ”personligheten”, med materien generellt. Men även om materieaspekten kan sägas dominera i förstatriaden, medvetenhetsaspekten i andratriaden (teosofernas ”ego” eller ”högre jag”) och viljeaspekten i tredjetriaden (teosofernas ”monad”), är det misstag tro att de båda övriga aspekterna är frånvarande. Alla aspekter finns i alla världar i kosmos.

Sidan 27

”Personlighet” är hos teosoferna en term med – som vanligt – flera betydelser. Den betyder dels förstatriaden, dels de höljen som bildas av förstatriaden, alltså fysiska, emotionala och mentala höljen eller kropparna, dels den mindre del av kausalhöljet som följer med monaden vid inkarnationen.

”Devachan” är vistelsen i mentalvärlden mellan inkarnationerna.

Sidan 28

”Föreningen med Brahman” – här menas med Brahman något slags totalmedvetenhet, om planetariska (”planetlogos”), eller solsystemiska (”sollogos”), må vara osagt.

Sidan 29

”Lägre mentalvärlden” är mentalvärlden i egentlig och inskränkt mening, alltså 47:4-7, varvid kausalvärlden ej är inräknad, ty denna kallas med denna terminologi ”högre mentalvärlden”. Detsamma gäller termerna ”lägre manas” (47:4-7) och ”högre manas” (47:1-3).

Sidan 32

Arhatinitiationen är fjärde initiationen, varigenom monaden, från att ha varit kausaljag, blir essentialjag (46-jag).

Sidan 34

Mahākalpa eller 72 000 eoner (var och en om 4,32 miljarder år) är i exoteriska källor uppgiften om vårt solsystems livslängd.

Sidan 37

”herren Buddha, när denne satt under bodhiträdet strax före sitt uppvaknande.” Vi använder i denna översättning ordet ”uppvaknande” i stället för att återge engelska originalets ord, ”illumination”, som betyder ”upplysning”. ”Upplysning” har intet stöd i de indiska källorna. När indiska skrifter beskriver Gautamas förvärv av lägsta slag av kosmisk medvetenhet, 42-medvetenhet, använder de uteslutande sådana ord, som betecknar något slags uppvaknande, ernående av vakenhet, såsom sanskritordet bodhi, av roten budh, vara vaken. Roten budh, ”vakna”, ”väcka”, har för övrigt sina motsvarigheter i flera andra indoeuropeiska språk, framför allt slaviska; jämför till exempel ryskans будить (budit') eller tjeckiskans probudit, ”väcka”.

”En sjuindelning som uppstått ur parabrahman” – här betyder ”parabrahman” uppenbarligen första sjuerien kosmiska världar (1–7).

Sidan 38

Herbert Spencers beskrivning av evolutionen såsom en progressiv förändring från ett tillstånd av inkoherent homogenitet till koherent heterogenitet av struktur och funktion kommenteras av Laurency i *Kunskapen om verkligheten* 5.35.2.

Sidan 42

Khechara, ”vandrare i skyn”. Första delen av ordet khechara, är ordet kha i kasus lokativ, khe. Kha betyder inte bara ”himmel”, ”sky” utan även ”eter” och i kasus lokativ, khe, betyder det ”i skyn” eller ”i etern”. ”Eter” kan fattas i två betydelser, dels ”solsystemisk eter”, materielagen 49:1-4, dels ”kosmisk eter”, atomslagen 43–46. De sju klot som tillsammans bildar vår planetkedja eller vårt sjuklot innesluts alla av ett gemensamt klot av 46-materia, lägsta slaget av kosmisk eter. Övermänniskliga jag, 46-jag och 45-jag etc. kan fritt röra sig mellan de sju

kloten i detta större 46-klot, varför dessa högre jag kan kallas khechara, ”vandrare i skyn” eller rättare: ”vandrare i etern”.

”den ätmiska eller nirvåniska världen” är värld 45, superessentialvärlden, enligt Laurencys terminologi.

”buddhivärlden” är värld 46, essentialvärlden. Dess ”sju underavdelningar” är atomslaget, 46:1, och de sex molekylarslagen, 46:2-6, respektive motsvarande sfärer eller regioner.

Sidan 43

”tystnadens röst, dold i ätma eller jaget” – ätma är 45-höljet och icke jaget, som bara kan vara monaden. Även om monadens medvetenhet i detta slags hölje är målet för mänsklighetens evolution i vår större cykel, finns ytterligare 44 världar med lika många slag av medvetenhet att erövra för monaden.

Manas är det kausala och mentala, 47.

”Dhyānierna” betyder rätt och slätt de som ägnar sig åt dhyāna, det vill säga meditation. Här menas väl snarare högre, övermänskliga och gudomliga väsen, som beständigt idkar meditation.

antahkarana är den bro av materia, medvetenhet och energi, lärjungen medvetet och under lärarens ledning bygger från förstatriaden till andratriaden, senare även till tredjetriaden.

Sidan 44

”platsen mellan ögonen” är panncentret.

Sidan 45

”lever aspiranten i detta Enda”. Här kan med ”aspiranten” icke menas aspirant i vanlig mening, det vill säga, icke ännu antagen lärjunge, utan en framskriden lärjunge, som aspirerar bortom sin nuvarande ställning inom lärjungaskapet, ty detta liv i ”detta Enda” är livet i tredjetriaden, 43–45. Av detta lär vi att termer sådana som ”aspirant”, ”lärjunge” och ”mästare” är relativa. 45-jaget är mästare i förhållande till sina lärjungar, som är mentaljag, kausaljag och essentialjag (46-jag), men samtidigt är 45-jaget lärjunge till ett 44-jag eller 43-jag och aspirant på motsvarande högre slag av medvetenhet och vilja.

”arhat” är fjärde gradens invigd, 46-jag.

”den himmelska världen” (även på sidan 50) betyder tillståndet i mentalvärlden efter den s.k. döden. Detsamma kallas även ”devachan” såsom på sidan 48 och tidigare på sidan 27.

Sidan 46

”en framskriden människas emotionalaura är färglös eller snarare något mjölkvit”. Detta syftar på kausaljaget, vars emotionalhölje är tomt på innehåll.

Sidan 47

”När aspiranten har så skolat sig att den buddhiska livssynen och livshållningen blivit fullkomligt naturlig och spontan för honom”. Det fordras numera redan för aspiranterna på lärjungaskapet att ha någon kontakt med och kunna erfara inspiration från essentialvärlden. Denna är kontakt och inspiration ”förnuftigare” än mystikerns på högsta emotionalnivåernas motsvarande, eftersom aspiranten förutsätts även ha aktiverat högre mentalmedvetenhet (47:5 och 47:4) och därmed kunnat komma i kontakt med kausalmedvetenheten och mottaga dess verklighetsideer.

Sidan 49

”den universelle Guden” avser inte en enda individ, utan, som alltid är fallet med högre väsen, ett kollektiv av högre utvecklade monader. Det universella är deras gemensamma och delade enhetsmedvetenhet.

”Men bortom både materien och medvetenheten ligger det verkliga inre livet,” Både materia och medvetenhet finns i alla världar, varför detta uttryck inte får fattas i absolut mening. Materien präglar särskilt de tre lägsta världarna, mentalvärlden, emotionalvärlden och fysiska världen; medvetenheten är särskilt framträdande i kausalvärlden och essentialvärlden, så att uttrycket kan anses syfta på ännu högre världar, superessentialvärlden och högre.

”Högre mentalvärldens krafter” betyder kausalvärldens (47:1-3) krafter.

”det högre jaget ännu inte är utvecklat och skolat ...”. Kausalhöljet, människans enda odödliga hölje avses. Det är inte något jag i egentlig mening, utan människan blir själv ett högre jag, när monaden tar detta hölje i besittning.

Sidan 50

En sannyāsi är en människa, som givit upp alla jordiska ägodelar och uteslutande lever för de högre målen. Ordet brukas även på sidorna 64 och 101.

Sidan 51

Om Luther Burbank – se den i *Den Pytagoreiske Kuriren* publicerade följetongen *Växternas hemliga liv*, kapitel 8, *Växterna gror för att glädja oss*, publicerad i sommarnumret 2016 av den nämnda tidskriften.

Sidan 52

”När själen behärskar personlighetens liv” betyder: när monaden, centrad och självmedveten i kausalhöljet behärskar alla de lägre höljena.

”Först när dygderna rotat sig i hans karaktär”. Detta avser yogans två första steg, yama och niyama. Enligt Patañjalis yoga-sutraer är dessa dygder: (yama:) harmlöshet, sannfärdighet, icke-utnyttjande, avhållsamhet och frånvaro av girighet; (niyama:) renhet, förnöjsamhet, självdisciplin, självstudium och hängivenhet för Herren.

”alldeles efter andra initiationen, där faran är som allra störst”. Vid andra initiationen har lärjungen blivit ett suveränt mentaljag, men är ännu inte stark i kausalmedvetenheten och ännu mindre i det essentiala, och därför denna fara. Först efter tredje initiationen, då lärjungen blivit kausaljag, är han på den säkra sidan.

Sidan 53

”första och femte initiationerna”. Femte initiationen gör individen till superessentialjag, 45-jag.

Sidan 55

Edwin Arnold (1832–1904) var en brittisk skald och orientalist, mest känd för sin dikt *The Light of Asia*, behandlande Gautama Buddhas liv och lära. Ur Victor Pfeiffs svenska översättning, *Asiens ljus*, är citaten på denna sida och sidorna 56, 57 och 60-63 hämtade.

Sidan 58

”lågans upādhi” – upādhi betyder materiellt underlag, hölje
manas–taijasī, det av tejas eller eldelementet präglade manas, det av det essentiala (46) vitaliserade och genomlysta kausala (47:1-3).

Sidan 59

”inträder fullt i monadens tillstånd” – med ”monaden” menar teosoferna tredjetriaden (43:4, 44:1, 45:1).

Sidan 90

”*Bhagavad-Gītā* undervisar om pliktens och handlingens väg”, nämligen i tredje kapitlets vers 20.

”Iakttag vår president”, det vill säga Teosofiska samfundets president vid denna tid, dr Annie Besant.

Sidan 91

Srotaāpatti betyder ”nedstigandet i strömmen” och är på palispråket en beteckning på första initiationen.

”Sju liv är den genomsnittliga tidrymden mellan första och fjärde initiationerna” Laurency kommenterar detta i *De vises sten* 2.42.3 och *Livskunskap Ett* 4.1.7. Vid fjärde initiationen blir individen ett 46-jag, en arhat, vid femte ett 45-jag, en adept eller asekha. På pali, som planet-hierarkins medlemmar stundom brukar som samtalsspråk med sina lärjungar i fysiska världen, betyder arhat ”värdig” och asekha ”fullärd”, det vill säga ”mästare”.

Sidan 92

Tout comprendre, c'est tout pardonner. Detta franska uttryck betyder ”att förstå allt är att förlåta allt”. Se även *De vises sten* 3.30.5 och *Livskunskap Ett* 9.30.

Sidan 93

”Den gamle stoikern” är Epiktetos i hans bok *Handbok i livets konst*.

Sidan 94

”Ringar och runder” motsvarar det Laurency kallar planetperioder och eoner.

Sidan 95

Bodhisattva, världslärare, 43-jag som är chef för planethierarkins 2dra departement, ”undervisningsdepartementet”.

Sidan 96

Māyāvī-rūpa – ”skenkropp”, ”kropp bestående av sken” – betyder ett materiehölje, som högre invigda tillfälligt formar för något särskilt ändamål. Ett dylikt hölje kan göras förvillande likt en vanlig organism.

The Lives of Alcyone är ett verk i två volymer som sammanfattar de forskningar Annie Besant och C. W. Leadbeater gjorde av ett antal människors tidigare inkarnationer.

”De två mästare som kommer att stå i ledningen för sjätte rotrasen”, nämligen M. och K.H. såsom respektive manu och bodhisattva för denna rotras. Se vidare *Kunskapen om verkligheten* 3.1.23 och framåt.

Sidan 98

”Det lägre manas” = det mentala (47:4-7), ”det högre manas” = det kausala (47:1-3).

”Tröskelns väktare” har liksom de flesta gamla esoteriska symboler fler än en innebörd; se *Livskunskap Ett* 3.25, 10.8; *Livskunskap Två* 6.23.3; *Livskunskap Tre* 2.12.11, 2.26.4; *Människans väg* 3.46.2, 18.11.7.

”Det högre jaget” (engelska: the Ego) är liksom ”själen” en av teosofier och Alice A. Bailey ofta brukad term med fler än en innebörd: människans på lägre stadier passiva kausalmedvetenhet, hennes på högre stadier aktiva kausala självmedvetenhet, andratriaden (47:1, 46:1 och 45:4) och dess medvetenhet av tre slag – kausal, essential och lägre superessential, därtill även Augoeides och hans medvetenhet, det vill säga en annan individ än människomonaden. Av detta har blivit en icke obetydlig begreppförvirring. Närmare utreder Laurency detta på flera

ställen, till exempel i några uppsatser ingående i *Livskunskap Tre: Symboler, Esoterisk terminologi*, Alice A. Bailey och D.K. samt *Teosofi*.

Sidan 99

Med "logos" menar teosoferna något slags högsta kollektiv medvetenhet, planetarisk, sol-systemisk eller, som på sidan 108, rent av kosmisk. Personifierandet av denna med pronomenet "han" får väl ses såsom ett slags eftergift åt kristna tankevanor. Se vidare *Livskunskap Tre* 2.9, 3.7; *Människans väg* 1.41.5, 17.4.1.

Sidan 101

Den framskridne lärjunge, som blev Storbritanniens premiärminister, var Benjamin Disraeli (1804-1881).

Sidan 104

Gemmer är ädelstenar eller halvädelstenar med gravyr.

Manas-taijasī är åtminstone 47:2, det kausala i stark och medveten förbindelse med det essentiala, 46.

Sidan 106

"Denna bokstav gjorde skillnaden mellan två annars likalydande ord". Bokstaven ifråga är det grekiska iota, motsvarande vår bokstav i, vilken gjorde skillnaden mellan de båda orden homousios, "av samma väsen", och homoiusios, "av liknande väsen". Därav kommer även uttrycket "inte ett jota".

"Filioque" är latin och betyder "och genom sonen".

Sidan 107

"Koilon" är grekiska för "hålrum", "tomrum", atomerna är tomrum i finare materia, vars atomer i sin tur är tomrum i ännu finare materia och så vidare ända till uratomerna som är de yttersta tomrummen i urmaterien. Hela kosmos är ett tomrum i urmateriens absoluta täthet.

Sidan 108

"Fjorton miljarder dylika bubblor bildar en fysisk atom". C:a fjorton miljarder 43-atomer bildar en 49-atom, eftersom 49 43-atomer utgör en 44-atom, 49 44-atomer en 45-atom etc. hela vägen ända till att 49 48-atomer bildar en 49-atom.

Sidan 109

"hennes största bok, som skall bevara hennes minne för historien, är oskriven ännu" – Laurency uppger att den blir skriven i hennes nästa liv.

Sidan 110

Ahamkāra, "jaggöraren", motsvarar väl snarast det mindre kausalhöljets medvetenhet (47:3), särjaget, som ger monaden förnimmelsen av att vara ett eget jag, från allt annat skilt. Den högre kausala medvetenheten (47:1,2) förnimmer sin enhet med andra, och mer så, ju mer den kommer under essentialmedvetenhetens inflytande.

Sidan 111

"Det högre jaget" är andratriaden, "monaden" är hos teosoferna tredjetriaden, icke monaden i ursprunglig pytagoreisk mening.

Sidan 114

”det högre jaget eller det tänkande jaget” motsvarar väl närmast monaden, självmedveten och självaktiv i sitt kausalhölje.

”Människan är evig”. Endast monaden kan leva för evigt. Även de många tusen livet i människoriket blir för monaden i dess kosmiska skala blott en kort episod.

”Medveten klärvoajans”. Klärvoajans av det vanliga, emotionala slaget är otillförlitlig. Vad C.W.L. syftar på är den objektiva kausala medvetenhet han själv förvärvat. Den ger tillförlitlig information så långt den når.

”När personligheten har övervunnits i de yttre världarna” – förstajagets och dess världar avses, alltså fysiska, emotionala och mentala, men icke kausala.

Sidan 115

Förmodan att det skulle vara möjligt för en människa att blott med tillräcklig vilja nå adeptskapet (45-jagets stadium) inom ett dygn får man hänföra till de teosofiska överdrifterna. Det räcker icke med enbart vilja, om tillräcklig erfarenhet och kunskap saknas, och förvärvet av dessa tar även under gynnsammaste omständigheter åtskilliga liv. Det som framför allt hindrar snabbt framåtskridande är kvarvarande dålig sådd att skörda. Sådan kan även essentialjag, 46-jag, ha.

”Sollogos” är den teosofiska termen för solsystemregeringen eller solsystemhärskaren såsom den dominanta monaden i denna. Med ”planetlogos” menas på motsvarande sätt planetregeringen eller planethärskaren såsom dennas dominanta monad. Enbart ordet ”logos” utan ”sol-” eller ”planet-” före används vanligen såsom förkortning för ”sollogos”.

”De fysiska kropparna”, det vill säga organismen med dess eterhölje.

”Citatet om lampan är hämtat ur Bhagavad-Gītā”, nämligen VI:19 och 22.

Sidan 117

”ändrar sin grundval eller grundläggande inställning”. ”Rätt inställning” anges såsom den första leden i Buddhas ädla åttaledade väg.

Sidan 118

”När vi inser att vi är gnistor av den gudomliga elden, kan vi tänka endast på vad gud vill. Vi är delar av honom, var för sig kan vi inte ha någon ära, varför tanken på egen ära är en fullständig villfarelse.” Från pytagoreisk synpunkt betyder här ”gud” dels den stora lagen, inbegreppet av alla natur- och livslagar, dels den kosmiska totalmedvetenheten, vari alla monader har en omistlig del, så snart deras individualmedvetenhet aktualiserats i den kosmiska manifestationprocessen. Något personlighetsbegrepp av ”gud” kan det hursomhelst icke vara fråga om.

Sidan 119

”Teosofiska samfundets stora ändamål är icke så mycket att främja den mentala utvecklingen som att höja dem som är redo för detta till att bli mottagliga för buddhiska inflytanden, att återuppväcka medlemmarnas känslighet på ett högre varv av spiralen och förbereda dem för den nya rasen.”

Här avses den redan framväxande sjätte underrasen av den femte (ariska) rotrasen. Denna sjätte underras blir moderras för den framtida stora sjätte rotrasen.

Sidan 120

Den ende initiatorn är planetregeringens chef, planethärskaren, världens konung. Han officierar själv från och med tredje initiationen, varigenom människan blir ett kausaljag. Vid de två första initiationerna officierar i hans ställe chefen för planethierarkins 2dra departement, världs-

läraren, Christos–Maitreya.

Sidan 121

”Den förste av de tre”. Se sidorna 24-25.

Sidan 122

”Berättelsen om katten och sängstolpen”. Denna återges boken *Vid mästartarens fötter med kommentarer* av Annie Besant och C.W. Leadbeater, sidan 100.

William Thomas Stead (1849–1912) var sin tids mest inflytelserike brittiske journalist. Gjorde en mycket uppmärksammasad personlig insats mot barnprostitution. Intresserade sig på senare år för psykisk forskning. Var en av de ursprungliga tre medlemmarna av Cecil Rhodes’ hemliga sällskap The Round Table (grundat den 5 februari 1891), som blev moderorganisation för ett helt nätverk av globalistiska inflytelseggrupper, varav de mest kända är Royal Institute of International Affairs (Chatham House) i Storbritannien, Council on Foreign Relations i Förenta staterna, Bilderberggruppen och Trilateral kommissionen. W. T. Stead omkom vid oceanångaren Titanics förlisning den 15 april 1912.

”De inre världarna”. Laurency kritiserar bruket av denna term i *Livskunskap Två*: ”Oupp-hörligt stöter man på uttrycken ’inre världar’ eller ’subjektiva världar’ i esoteriska litteraturen. Rätta beteckningen är ’högre världar’. Dessa äro varken ’inre’ eller ’subjektiva’ utan fullt ut lika mycket yttre och objektiva som fysiska världen. Sedda med högsta eller 49-dimensional synen utgöra alla 49 världarna en enda värld, den kosmiska världen eller kosmos.”

Sidan 123

Citatet är hämtat ur Bhagavad-Gītā III:33.

Sidan 131

Denna s.k. tredje volym av *The Secret Doctrine* var ej av Blavatsky avsedd såsom sådan utan var en samling uppsatser, författade av Blavatsky och sammanställda av Besant efter Blavatskys bortgång.

”Permanent atomer” är det som Laurency kallar triadenheter. Möjligen avses med uttrycket ”permanent atomer” även vissa s.k. skandhaer.

”Augoeides”. C.W.L. använder här oriktigt denna term såsom synonym för kausalhölje. Laurency kommenterar detta i *Livskunskap Tre*, kapitel 5.20.

Sidan 132

”Det vi kallar monaden”. Man bör ha klart för sig att det teosofier kallar monaden vanligen är detsamma som Laurency kallar tredjetriaden.

Sidan 137

”Dessa beskrev Hesekiel”. Se Bibeln, Hesekiel, 1:a kapitlet.

NOTER TILL VID MÄSTARENS FÖTTER MED KOMMENTARER

Sidan 3

Biskop Leadbeater – se *Livskunskap Tre* 4.1.23 och 5.26.5; *Livskunskap Fyra* 3.21.1; *Människans väg* 9.205.4.

Om serien *Talks on the Path of Occultism*, vari denna bok med Annie Besants och C.W. Leadbeaters kommentarer till *At the Feet of the Master* ingår, se *Människans väg* 9.163.1,2.

På flera ställen i texten talas om världslärarens snara ankomst. Se *Livskunskap Ett* 3.18.3 för en kommentar av Laurency till detta.

Sidan 8

”Ja, haven edert sinne vänt till det som är därovan, icke till det som är på jorden.” Bibeln, Paulus’ brev till kolosserna, 3:2.

”Den ende initiatorn” är vår planethärske, planetregeringens chef. De två första initiationerna har han dock delegerat åt världsläraren, chefen för planethierarkins 2dra departement, att förrätta.

”Föreningen av högre jaget och personligheten” betyder med hylozoikens terminologi att förstatriaden med dess höljen underordnas monaden, centrad åtminstone i kausalhöljet.

Sidan 9

”det högre jaget skickar ner ett litet fragment av sig självt i personligheten för att erfara de lägre världarnas vibrationer” – se Laurencys kommentar till detta teosofiska betraktelsesätt i *Livskunskap Tre* 1.3.8.

Sidan 10

”i denna kedja av världar” – sjuklotet avses.

Femte initiationen gör monaden till ett 45-jag. I teosofisk terminologi är ”monaden tredje-triaden, ”högre jaget” andratriaden och ”personligheten” förstatriaden. Då teosoferna saknar kunskapen om monaden såsom jaget, den till medvetenhet uppväckta uratomen, betyder de teosofiska termerna ”monaden”, ”högre jaget” och ”personligheten” sakligt sett även monaden såsom medveten och verksam i något av dessa sina höljen.

Buddhiska medvetenheten är 46- eller essentialmedvetenheten.

Sidan 11

”Intet öga har sett, intet öra har hört, ej heller har något människohjärta förmått uppfatta de ting som gud berett för dem som älskar honom.” Bibeln, Paulus’ första brev till korintierna 2:9.

”Varje natt fick jag föra denne gosse i hans emotionalkropp till mästarens hus, så att han kunde få undervisning.” Se i anslutning till detta *Livskunskap Ett* 4.6.14.

Sidan 13

”Ty i honom är det, som vi leva och röra oss och äro till.” Bibeln, Apostlagärningarna, 17:28.

”Av honom och genom honom och till honom är ju allting.” Bibeln, Paulus’ brev till romarna, 11:36.

Sidan 14

”Trång är den port och smal är den väg som leder till livet, och få äro de som finna den.” Bibeln, Evangelium enligt Matteus 7:14.

Devachan är teosofernas beteckning på tillståndet efter inkarnationens slut i mentalvärlden.

Ordet har icke något med devaer att göra utan är ursprungligen tibetanskt, dewa-chän, och betyder ”det glädjerika”.

”Sedan fick jag se en stor skara, som ingen kunde räkna ...” Bibeln, Johannes’ uppenbarelse, 7:9

Sidan 15

Ce n’est que le premier pas qui coûte (franska) – Det är bara första steget, som kostar.
The Occult World av A.P. Sinnett föreligger i svensk översättning under titeln *Den dolda världen*.

Sidan 16

Charing Cross är den knutpunkt i centrala London som allmänt betraktas såsom den brittiska huvudstadens själva medelpunkt.

Sidan 18

”Visdom tala vi dock bland dem, som äro fullmogna”. Bibeln, Första brevet till korintierna, 2:6.

Sidan 21

”Detta innebär icke att de skulle underlåta verksamhet i det materiella.” Eftersom alla världar i kosmos är materiella, är med nödvändighet sker all verksamhet i det materiella. Vad A.B. menar är verksamhet i det fysiska.

”Yoga är förening med gudomen”. ”Gud” betyder i detta fall Augoeides, människans vikarie-rande andrajag.

Sidan 22

”Arbeta för logos”. Med ”logos” menar teosoferna planetariska eller solsystemiska kollektiv-medvetenheten, eventuellt den i vardera kollektivmedvetenheten högst utvecklade och därför dominanta monaden, alltså planethärskaren eller solsystemhärskaren.

Talet om ”gud” hos teosoferna var en eftergift åt de många sentimentala och religiösa, som vid denna tid, när kristendomen så starkt härskade i Europa, behövde höra detta ord. Esoteriskt betyder det emellertid ingenting i stil med de kristnas gud, utan helt enkelt något slags högre kollektivmedvetenhet, planet-, solsystems- eller rentav kosmiska kollektivmedvetenheten.

Sidan 27

”Jag försökte och fann att jag var i stånd att se – jag kan ej beskriva det, är jag rädd – den motsvarande underregionen i den kosmiska mentalvärlden, två hela världar ovanför den vi befinner oss i.” Med kosmiska mentalvärlden menas världarna 29–35, solsystemregeringens världar. Se Laurencys kommentar till detta Leadbeaters experiment i *Livskunskap Tre*, 5.20.3

”Om människorna blott kunde inse att människan är en själ och har kroppar, så skulle de börja få ordning på begreppen.” Enligt hylozoiken snarare: människan är en monad som har höljen, däribland kausalhöljet, som ibland kallas själen.

Sidan 29

”Potatis är huvudsakligen stärkelse och kål till största delen vatten. Människan kan inte leva på stärkelse och vatten.” Se Laurencys kommentar till detta i *Livskunskap Tre*, 5.21.14.

Sidan 36

”Ett är det rätta, det behagliga ett annat. Det rätta framför det behagliga föredrar den vise.” Fritt återgivet efter Katha upanishad 1:2:1. Så återges detta ställe i en nutida svensk översättning: ”Ett ting är gott, ett annat behagligt: båda binder de på olika sätt människan. Honom går det

väl, som av båda väljer det goda; men den som väljer det behagliga går miste om målet.” *De tidiga upanişaderna* i översättning av Måns Broo och Martin Gansten. Tryckt i Riga 2005.

Sidan 40

”Det är icke tillbörligt att vi försumma Guds ord för att göra tjänst vid borden.” Bibeln, Apostlagärningarna 6:2.

Sidan 43

Anguttara-nikāya, vari Kālāma-sutta ingår, är en av de fem nikāyaer eller samlingar av Gautama Buddhas lärotal som tillsammans utgör Sutta-pitaka eller Lärotalens korg i den på pālispråket avfattade buddhistiska kanon. Pāli är ett medelindiskt språk, som alltjämt brukas av lärda buddhistmunkar och i viss utsträckning även av medlemmar av planethierarkin, till exempel i umgänget med lärjungarna. Det förhåller sig till det äldre sanskrit ungefär såsom italienskan till latinet.

Sidan 45

”Ty all vrede är dårskap”. Den romerske skalden Horatius: ”vrede är vansinne, kortare blott”.

Sidan 46

”Det högre jaget lägger ned en liten del av sig självt”. Denna förklaring av C.W.L. kommenterar Laurency i *Människans väg*, 1.46.5.

Sidan 51

skrymtare, vilka ”gärna stod i synagogorna och i gathörnen och bad för att bli sedda av människorna”, och de skriftlärda och fariseerna ”som för syns skull höll långa böner”. Bibeln, Evangelium enligt Matteus, 6:5 och 23:14.

Sidan 53

”Fore jag upp till himmelen, så är du där, och bäddade jag åt mig i dödsriket, se, så är du ock där.” Bibeln, Psaltaren 139:8.

”Jag som danar ljuset och skapar mörkret, jag som giver lyckan och skapar olyckan.” Bibeln, Jesaja 45:7.

Sidan 57

Med ”den himmelska världen” menar teosoferna vanligtvis mentalvärlden och i synnerhet sådan denna upplevs av diskarnerade människor. ”Mentalvärldens lägre regioner” betyder 47:4-7, alltså ej innefattande kausalvärlden, 47:1-3.

Sidan 60

”Minns hur Kristus drev ut ur templet dem som där sålde, ehuru det de sålde var avsett att offras: ”Gören icke min Faders hur till ett marknadshus.” Evangelium enligt Johannes, 2:16. Se Laurencys kommentarer till detta bibelställe i *Livskunskap Ett* 2.6.9, *Livskunskap Tre* 11.1.9 och *Livskunskap Fyra* 4.10.6.

Sidan 64

Den bibliska berättelsen om den rike mannen och Lasarus i dödsriket, Evangelium enligt Lukas, 16.19-31.

Sidan 65

Gamaliels ord återfinns i Bibeln, Apostlagärningarna, 5:38,39.

Sidan 66

”Var och en som har, åt honom skall varda givet, så att han får över nog; men den som icke har, från honom skall tagas också det han har.” Bibeln, Evangelium enligt Matteus, 25:29.

Sidan 67

”Rätt så, du gode och trogne tjänare.” etc. Bibeln, Evangelium enligt Matteus, 25:21, 23.

”Osynliga hjälpare”. Med detta uttryck menar teosoferna människor som under fysiska sömnen är fullt vakna i emotionalvärlden och där utför allehanda hjälparbete.

Sidan 69

”Så är ock tungan en liten lem och kan likväl berömma sig av stora ting.” Bibeln, Jakobs brev 3:5.

Sidan 76

”Det finns fyra zoner eller skivliknande delar av mentalkroppen”, nämligen motsvarande de fyra slagen av mental molekyllarmateria, 47:4-7.

”se på tingen såsom gudomen gör, som känner hela sitt system exakt sådant det är.” ”Gudomen” betyder här solsystemregeringen; ”hela sitt system” = solsystemet.

Sidan 77

”är olika allt efter hur mycket hon förverkligat det sanna jaget – hur mycket det enda jaget, gudomen utvecklats inom henne”. Med det ”sanna jaget, det enda jaget, gudomen” menas här det potentiella andrajaget, 45:4–47:3.

Sidan 80

Annie Besants bok *I förgården* utgavs på svenska år 1897. Engelska originalets titel är *In the Outer Court*.

Sidan 85

Världsläraren kommer snart. Se *Livskunskap Ett* 3.18.3

”Ingen av oss lever för sig själv, och ingen dör för sig själv” Bibeln, Paulus’ brev till romarna 14:7.

Sidan 87

”Rām, Rām, Rām, Sītārām, Sītārām, Sītārām”. Rām eller Rāma (eller i Sydindien Rāman) är namnet på en av alla hinduer älskad och dyrkad gestalt, guden Vishnus sjunde avatar, inkarnation i mänsklig form. Enligt den i hinduismen gängse föreställningen, förnämligast tolkad i det på sanskrit avfattade eposet *Rāmāyaṇa*, föddes Rāma såsom son till konung Dasharatha i Ayodhyā, förmäldes i unga år med prinsessan Sītā och fick med henne och sin trogne följeslagare, brodern Lakshmaṇa, uppleva allehanda faror – bland annat bortrövades Sītā av den niohövdade demonkungen Rāvaṇa och fördes av denne i en väldig *vimāna* (flygmaskin) till ön Lankā – varunder deras dygder och förmågor prövades till det yttersta.

Sidan 88

Missionärernas klander av ”hedningarna att de i sina böner hopar tomma ord” har de hämtat ur Bibeln: ”Men i edra böner skolen I icke hoga tomma ord såsom hedningarna, vilka mena, att de skola bliva bönhörda för sina många ords skull.” Evangelium enligt Matteus, 6.7.

”Vi, monaden, utgick från gud för länge sedan såsom en lysande gnista av gudomlig eld.” En pytagoré skulle hellre uttrycka detta så: ”vi, monaden, utgick från den högsta kosmiska världen för länge sedan såsom en gnista av urkraften, dynamis.”

Sidan 90

”Allt förmår jag i honom som giver mig kraft.” Bibeln, Paulus brev till filipperna, 4:13.

”Gud är i var och en, och den godhet eller storhet som finns i en människa är hennes inre gud, som lyser igenom.” Med hylozoikens sätt att uttrycka saken: vi har alla en omistlig del i den kosmiska totalmedvetenheten.

Sidan 91

”Hos monaden har vi de tre aspekterna vilja, visdom och verksamhet, och dessa tar sig uttryck i ätma, buddhi och manas.” Med ”monaden” menar teosoferna tredjetriaden (43:4, 44:1, 45:1). Energierna från dennas tre enheter manifesteras i andratriadens (45:4, 46:1, 47:1) tre motsvarande enheter: 43:4-energin i 45:4 (i teosofin kallad ätma), 44:1-energin i 46 (buddhi) och 45:1-energin i 47:1 (manas).

”Även om en människa vanligen inte har samma mentalkropp nu som i sin senaste inkarnation, har hon samma mentalenhet, som är den kärna, från vilken denna kropp bildats, och till stor del ett slags sammanfattning av denna.” Detta sagt om förstatriadens mentalmolekyl (47:4).

”Kausalkroppen är byggd av materia från mentalvärldens högsta regioner – första, andra och tredje”. Det vill säga materia av slagen 47:1-3.

Sidan 92

”Privation” – till exempel i *Den Hemliga Läran*, volym 1, sidorna 85-86.

Sidan 94

”Omgjorda edert sinnes länder”. Uttrycket förekommer i Bibeln, Petrus’ första brev, 1:13: ”Omgjorden därför edra länder och varen nyktra.” I den senaste bibelöversättningen (av år 2000) är hela meningen omgjord så: ”Var därför beredda att bryta upp, och håll er vakna.” I forntiden var det bruk att binda upp eller med ett bälte spänna upp den långa klädnad, man vanligen bar, i och för lättare och snabbare kroppsrörelse inför resa eller strid.

Sidan 95

”Yoga är skicklighet i handling.” *Bhagavad-Gītā*, 2:50.

”Denna sida av saken dryftades av mästaren i avdelningen om urskillning.” Nämligen bokens andra del, sidorna 18–54.

Sidan 99

”Den stora utsagan i Upanishaden.” Utsagan ifråga återfinns i *Mundaka Upanishad*, 3:1:6.

Sidan 103

”Den vise må icke oroas av ovisa, som är fästa vid handling, utan ge all handling sitt bifall, medan han handlar förankrad.” *Bhagavad-Gītā*, 3:26.

Sidan 104

”Även ett blad, en blomma, en frukt eller litet vatten, om dessa frambäres med hängivelse, är välbehagliga för den högste.” *Bhagavad-Gītā*, 9:26.

”När jag var barn, talade jag såsom ett barn, mitt sinne var såsom ett barns, jag hade barnsliga tankar; men sedan jag blev man, har jag lagt bort, vad barnsligt var.” Bibeln, Paulus’ första brev till korintierna, 13:11

Sidan 105

”Ty fastän jag är fri och oberoende av alla ...”, Bibeln, Paulus’ första brev till korintierna,

9:19-22.

Sidan 110

”Var villig till snar förlikning med din motpart, medan du ännu är med honom på vägen.” Bibeln, Evangelium enligt Matteus, 5:25.

Berättelsen om Ananias och Safira återfinns i Bibeln, Apostlagärningarnas femte kapitel.

Sidan 112

”Han var blott en fattig vandrande lärare, som ingen plats hade, där han kunde vila sitt huvud.”

Evangelium enligt Lukas 9:58: ”Då svarade Jesus honom och sade : ’Rävarna hava kulor, och himmelens fåglar hava nästen; men Människosonen har ingen plats, där han kan vila sitt huvud.’”

Intressant är att den grekiske skriftställaren Plutarchos (som levde åren c:a 46-119) anför följande ur ett tal av den romerske folktribunen Tiberius Gracchus (c:a 163-133 fvt): ”Djuren på marken har sina kulor och nästen, men män, som vågar livet för sitt land, har del endast i luften och ljuset och äger ingen viloplats och intet hem, där de kan vila sitt huvud.” De gnostiska författarna av evangelieromanerna var fint bildade män, väl bevandrade i litteraturen, och kunde därför i frälsargestaltens mun lägga allsköns kärnfulla och anslående yttranden, de funnit hos tidigare författare och ansåg att han kunde eller borde ha gjort. Se *De vises sten* 3.20.10, *Livskunskap Ett* 2.2.17. Evangelierna måste ha skrivits långt inne på 100-talet och efter Plutarchos’ tid; något man kan sluta sig till av faktum att det saknas omnämnanden eller hänvisningar till dem i den äldsta kristna litteraturen, såsom till exempel skriften *Didache*. De bevarade skrifterna av Justinus Martyren, vilka troligen författades strax efter år 150, är de äldsta skrifter, som innehåller med säkerhet identifierbara citat ur evangelierna

Sidan 113

”Vadhelst I gören, gören det av hjärtat, såsom tjänaden I Herren och icke människor.” Bibeln, Paulus’ brev till kolosserna 3:23.

”Allt vad du förmår uträtta med din kraft må du söka uträtta.” Bibeln, Predikaren 9:10

Sidan 114

”Jag är vägen.” Bibeln, Evangelium enligt Johannes 14:6.

”Du kan icke färdas på Vägen, förrän du blivit själva denna Väg.” Se vidare *Tystnadens röst med kommentarer*, sidan 47.

Sidan 116

Lordkanslern är Storbritanniens ungefärliga motsvarighet till vår justitieminister.

Sidan 118

”När något av verklig betydelse skall utföras, måste man välja den bäste som står till buds, vare sig han är vän eller ej, och att förbigå honom till förmån för en mindre duglig, därför att han är en vän, vore att svika sin plikt.” Denna regel – man kan gott säga: lag – för det högre livet belyses väl av följande redogörelse från Kinas forntid:

Hertig Wen av Jin vände sig till Jiu-Fan med frågan: ”Vem skall utses till ståthållare vid Västra Floden?” Han svarade: ”Yu-Zi-Gao skall utses.” Hertigen sade: ”Är han då icke din fiende?” Jiu-Fan svarade: ”När Ers Nåd frågar vem som skall utses till ståthållare, är det icke en fråga om vem som är min fiende.” Yu-Zi-Gao besökte nu Jiu-Fan och tackade honom med orden: ”Ni var så god att förlåta mig min oförrätt och lägga ett ord för mig hos fursten, så att jag fått posten vid Västra Floden.” Jiu-Fan svarade: ”Att jag lagt ett ord för er är en tjänstesak. Att jag varit er fiende är en privatsak. Jag skall aldrig för en privatsaks skull skada min ämbets-

plikt.” Ur Kinas dynastiska annaler. Det här omtalade utspelades på 600-talet f.v.t. Anförts i *Ljusteknikens grunder* 12.27.21.

John Ruskin: en kortfattad skrift av honom, *Kristallens vila*, publicerades i *Den Pytagoreiske Kuriren*, höstnumret 2012.

Sidan 122

”Vi teosofier brukar ibland termen nirvāna om det medvetenhetstillstånd som hör till den ätmiska eller andliga världen.” I hylozoiken kallas denna värld superessentialvärlden eller värld 45.

”Det är arhaten, som genomgått fjärde initiationen, som kan höja sin medvetenhet till den nirvāniska världen.” *Arhat* är den buddhistiska beteckningen på det slags högre jag som kallas 46-jag. Ordet är hämtat från sanskrit och betyder på detta språk ”värdig”. I tibetansk buddhism har man dock tolkat detta ord såsom sammansatt av *ari*, som betyder ”fiende”, och *ha(n)t*, som betyder ”den som dräpt”, det vill säga arhaten är den som dräpt fienden, varmed menas att arhaten övervunnit allt i det egna varat lägre och sämre.

”Denna medvetenhet är så mycket vidare än något vi kan känna här nere” – det är något oklart vad C.W.L. egentligen menar med ”här nere”. De olika materievärldarna intar samma rum, varför de högre världarna inte är högre i rumlig mening, så att uttrycket ”högre världar” måste uppfattas i betydelsen ”högre slags världar”. C.W.L. kan med ”här nere” mena antingen enbart fysiska världen eller alla människans världar (47–49), möjligen utom kausalvärlden (47:1-3).

Sidan 123

”Om vi vill förstå det invecklade förhållandet mellan det högre jaget och personligheten, måste vi först ha bildat oss en klar uppfattning om vad dessa ting är var för sig. Saken har utförligt behandlats i den teosofiska litteraturen, ... För att framställa det mycket kortfattat och grovt, kan man säga att människan består av de tre delar, som Paulus för länge sedan talade om – kropp, själ och ande. Motsvarande teosofiska termer torde vara personligheten, individualiteten och monaden.”

Till att börja med skall sägas att denna svenska översättning av *Vid mästartens fötter med kommentarer* konsekvent återger det engelska ordet ”Ego” med svenskans ”det högre jaget”. Därefter skall talet om ”människans tre delar” kommenteras. Dessa tre kallas av teosoferna – uppifrån ner – 1) monaden, 2) högre jaget eller individualiteten och 3) lägre jaget eller personligheten. Det är omöjligt att rätt förstå dessa teosofiska termer utan att ha den pytagoreiska monadläran klar för sig. Det oförgängliga, oförstörbara jaget, den alltid bestående individualiteten är monaden, som i materiellt hänseende är en uratom, en av de ofattbart många yttersta beståndsdelarna av den materia som bygger upp en kosmos sådan som vår, en uratom, som genom att ha deltagit i många och för mänskliga begrepp oerhört långvariga processer (”manifestationsprocesser”) i samtliga de världar, varav kosmos är uppbyggd, och som genom dessa processer till sist, i evolutionens tre första naturriken – mineral-, växt-, djurrikerna – kunnat börja förvärva självaktiv medvetenhet för att i människoriket förvärva en första självmedvetenhet. Denna åtminstone ibland självmedvetna uratom eller monad är det mänskliga jaget; allt annat är monadens-uratomens redskap eller höljen för vidare förvärv av medvetenhet och vilja.

Det gäller att förstå att också det teosoferna kallar ”människans tre delar” är dylika redskap eller höljen för det verkliga mänskliga jaget, monaden under dess vistelse i människoriket. Dessa redskap eller höljen är dels de som i esoteriken allmänt kallas ”höljen” eller ”kroppar”, dvs. (nedifrån uppräknade) organismen, eterhöljet, emotionelhöljet (av teosoferna ofta kallat ”astralkroppen”), mentalhöljet och kausalhöljet, vilka alla möjliggör för jaget-monaden allt högre slags medvetenhet, motsvarande de allt högre världar, av vilkas materia dessa höljen eller kroppar är sammansatta. Därtill måste såsom höljen eller redskap för

monaden–jaget betraktas även de ”organ” eller ”verktyg” monaden–jaget brukar för att styra dessa höljen eller kroppar. Dessa ”organ” eller ”verktyg” kallas i pytagoreiska hylozoiken ”triader”, eftersom de vart och ett består av tre enheter, en atom var av två lägre världar och en molekyl av närmast högre värld – den nedifrån räknat första av människans tre triader består sålunda av en fysisk atom (49-atom), en emotional atom (48-atom) och en mental molekyl (47-molekyl, sammansatt av ett antal mentalatomer, 47-atomer). På motsvarande sätt består andra triaden av en 47-atom, en 46-atom och en 45-molekyl; tredje triaden av en 45-atom, en 44-atom och en 43-molekyl. Såsom synes benämnes triaderna nedifrån upp, eftersom de är redskap för monadens-jagets uppstigande genom solsystemets sju allt högre världar, från värld 49 (fysiska världen) till värld 43.

Det är genom dessa triader och dessas vardera tre enheter, som monaden-jaget använder och styr sina höljen.

När teosoferna talar om ”personligheten, individualiteten och monaden” menar de vanligen dessa tre triader: ”personligheten” är första triaden (som bäst kallas förstatriaden), ”individualiteten” är en av teosofernas flera benämningar på andratriaden och med ”monaden” menar de tredje triaden. Detta är emellertid dubbelt vilseledande: individualiteten är själva uratomen-monaden i pytagoreisk mening, icke något av denna monads höljen, och motsvarande måste sägas om teosofernas bruk av termen ”monaden” för tredje triaden.

Denna teosofernas sammanblandning av monaden-jaget med dess höljen har vållat en svår begreppsoreda i deras tänkande om dessa ting. Det är väl värt att begrunda vad Laurency säger om dessa ting:

”Många som studerat teosofiska litteraturen ha förgäves letat efter ’jaget’, undrande, var det håller hus. De veta med sig själva, att de äro ’jag’, men hos teosoferna är jaget alltid något annat och någon annanstans. Teosoferna tyckas sakna förståelse för, att jaget är en uratom, att jaget är monaden, att jaget är individen och att jaget är personligheten, att jaget är centrat i lägsta triaden. De tyckas anse, att jaget (som de kalla ’egot’) är centrat i större kausalhöljet och icke följer med det lägre, inkarnerande kausalhöljet (triadhöljet, ’personligheten’). De ha även hänfört ’jaget’ till tredje triaden, som de kalla ’monaden’ (grekiska för enhet), utan förståelse för, att jaget–monaden är en enhet, en odelbar uratom, och icke tre, flera eller många.

Även i andra sammanhang ha teosoferna lämnat själva jaget–monaden–uratomen utan omnämnande. Allt de sagt om ’personligheten’ (förestatriaden i dess inkarnationshöljen), ’egot’ (andratriaden) och ’monaden’ (tredje triaden) har berört förhållandet mellan dessa tre triader, under det att de låtit själva jaget liksom icke finnas till. Undra på, att de flesta teosofier aldrig kommit till verklig klarhet, även om de i allmänhet begripit ofantligt mycket mer än de som hamnat i allsköns kvasisekter (vilkas antal ständigt ökar).

Teosoferna ha aldrig förstått det sammanhang de tre triaderna utgöra. De kallade förstatriaden för de ’tre permanenta atomerna’, ehuru den såväl som de båda högre triaderna består av två atomer och en molekyl. De betecknade andratriaden såsom ’triaden’, som om den vore den enda och det icke funnes ytterligare två. Och de kallade tredje triaden för ’monaden’, utan vetskap om, att denna triad, ehuru monadens högsta hölje i solsystemet (43–49), icke är identisk med monaden i den ursprungliga, pytagoreiska bemärkelsen av uratomen–jaget. Dessa missuppfattningar ha vållat ohjälplig begreppsörvirring.”

Henry T. Laurency, *Livskunskap Tre*, 5.24.1-3

”att allt är en del av gud – att det inte finns något som inte är han”. Teosoferna Leadbeater och Besant gjorde väl ibland alltför stora eftergifter åt den på deras tid alltfjämt mäktiga kristendomen, för att inte stöta bort sådana nybörjare i esoteriken som inte tillräckligt frigjort sig från de kristna fiktionerna. Emellertid finns enligt esoteriken i allmänhet och hylozoiken i synnerhet ingenting som motsvarar de kristnas gud – en enda allsmäktig och allvetande person, som alla andra medvetna varelser i världsalltet är underordnade. Gud i hylozoisk mening är den kosmiska totalmedvetenheten, den gemensamma medvetenhet, vari alla monader har del, så snart

deras medvetenhet aktualiserats (vaknat) i manifestationsprocessen. Gud i denna mening – om man över huvud taget skall behålla beteckningen ”gud” – är därmed ingen enskild person eller individ utan ett vidunderligt stort kollektiv. Därtill kan man tala om ”gudar” i betydelsen av de högst utvecklade monaderna i planetariska, solsystemiska och kosmiska kollektiv (de sistnämnda omfattande grupper av solsystem). Emellertid är dylika ”gudar” ingalunda allsmäktiga och allvetande, hur ofantligt mycket längre de än hunnit i sin utveckling än vi människor. Och inga ”gudar”, ej ens de högsta kosmiska, förmår skapa monader, varför det blir missvisande att säga, såsom C.W.L. gör, ”har det behagat vår logos att ur sig själv låta utgå en väldig härskara av dessa monader”. Visst, om man med ”monader” menar tredjetriader, går det an att säga så; men nu betyder ”monader” hos Pytagoras, och därmed ursprungligen, detsamma som uratomer, odödliga jag, och just däri ligger det missvisande. Teosoferna var besjälade av det mycket goda uppsåtet att söka förena och jämka samman de olika religionerna. Ibland fick därvid sanningen tyvärr sitta emellan. H. P. Blavatsky var av ett annat kynne, kompromisslös ifråga om sanningen. Så hade hon också till valspråk ”Det gives ingen religion högre än sanningen”.

Om beteckningen och symbolen ”gud” i hylozoisk mening se för övrigt vad Laurency skriver i *Människans väg* 17.4-17.6, 17.12, 17.13, 18.15 och i *Livskunskap Tre* 2.15.

Allmänna utredningar av begreppsförvirringen i teosofin och hos Alice A. Bailey rörande ”monad”, ”ande”, ”själ”, ”högre jag”, ”personlighet” etc. ges i skrifterna *Några problem rörande medvetenhetsutvecklingen* (publicerade på denna hemsida, www.hylozoik.se, under rubriken ESOTERISK TERMINOLOGI, liksom även i skriften *Ljusteknikens grunder, del sju* (publicerad på denna hemsida under rubriken LJUSTEKNIKENS GRUNDER).

Sidan 125

”Han lever i den himmelska världen”. Mentalvärlden (47:4-7) avses.

Sidan 127

”Den som icke älskar sin broder, han förbliver i döden” etc. Bibeln, Första Johannesbrevet 3:14 och 4:8.

”de två tusen fyra hundra ett slagen av elementalessens”. Detta avser de 49 slagen av atom- och molekylarmateria i solsystemet med dessas 49 underavdelningar vardera.

Sidan 131

”Den som är störst bland eder, han vare de andras tjänare.” Bibeln, Evangelium enligt Matteus 23:11.

Sidan 136

”Minns att skalden Schiller skrev om klärvoajans, att han önskade sinnenas blindhet välkommen åter.” Detta skrev han i dikten *Kassandra* av år 1802.

Sidan 137

”vad en människa sår, det skall hon ock skörda”. ”Faren icke vilse. Gud låter icke gäcka sig. Ty vad människan sår, det skall hon ock skörda.” Bibeln, Galaterbrevet 6:7.

Sidan 140

Om samhällslivet i det gamla Peru se den serie föreläsningar i esoterisk antropologi som publicerats på nätplatsen www.hylozoik.se, just under rubriken ESOTERISK ANTROPOLOGI, närmare bestämt *Fjärde rotrasen, del tre*. Denna högtstående civilisation omnämner Laurency i förbigående i *Kunskapen om verkligheten*, 1.1.15.

Sidan 144

Aposteln sade: ”var och en vare fullt viss i sitt sinne.” Bibeln, Romarbrevet 14:5.

Sidan 147

”överste Ingersoll”. Robert Green Ingersoll (1833–1899), amerikansk advokat, författare och talare. Deltog såsom officer i amerikanska inbördeskriget med överstes grad. Uppträdde därefter med kraft mot den kristna helvetesläran och erhöll hedersnamnet ”den store agnostikern”: ”All den gemenhet, all den hämndlystnad, all den själviskhet, all den grymhet, allt det hat, all den skändlighet, varav människohjärtat är mäktigt, växte, blommade och bar frukt i detta enda ord – helvetet.” *The Works of Robert G. Ingersoll in Twelve Volumes, Volume III*.

”våra avlägsna förfäder, som rusade omkring i skogarna och målade sig blåa,” Gaius Julius Caesar (100–44 fvt) uppger i sin bok *Commentarii de bello gallico* (Anteckningar om galliska kriget) att krigarna i Britannien inför drabbningar med sina fiender målade sig blåa med vejde.

Kung Bimbisāra, samtida med Gautama Buddha, härskade över Magadhariket i östra Gangesdalen med angränsande slättland i senare delen av 500-talet fvt.

Sidan 148

”Hos dem som härskar är jag spiran.” etc. Bhagavad-Gītā 10:38, 41.

Sidan 151

”En slav kan födas om som prins i kraft av inre ädelhet” etc. *Asiens ljus* av Edwin Arnold, Åttonde boken.

Sidan 152

Devarāja kallas den högsta deva som i var och en av solsystemets sju atomvärldar leder materieformarna. De sju devarajaerna för världarna 43–49 bär på sanskrit namnen: Shiva, Vishnu, Brahmā, Indra, Agni, Varuna, Kshiti.

L.A. 2023-03-28.

Texterna *Ljus på vägen med kommentarer*, *Tystnadens röst med kommentarer* och *Vid mästartarens fötter med kommentarer* utgör översättningar av verket *Talks on the Path of Occultism*, vol. I–III, av Annie Besant och C.W. Leadbeater. Texterna har översatts av Lars Adelskog. Copyright © Lars Adelskog 2023.